

საქართველოს მთავრობი

USAID
აშენებელი ხალხისა

Global Compact
Network Georgia

საკარო-კერძო დიალოგის გენერაცია საქართველოს პარლამენტის

საქართველოს დიალოგის გენერაციული საქართველოს პარლამენტის

USAID-ის ეკონომიკური მმართველობის პროექტის საგრანტო აქტივობა: „საქართველოს პარლამენტის საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის მდგრადი და შესაძლებლობების გაზრდა“

შენიშვნა: ამ ეტაპზე შემუშავებული განვითარების სამსახურის მიერ USAID-ის მეშვეობით გაწეული დაზღვრების შედეგად, დოკუმენტმა გამოიქვემდი მოსაზრისებრი შეიძლება არ ემთხვეოდეს აშშ-ს საერთაშორისო გამოიყენოს. სააგენტოს ამ აშშ-ს მთავრობის პოზიციის.

სარჩევი

- 05 გზამდვლების შესახებ
- 07 თავი 1: საჯარო-კერძო დიალოგი: არსი, სარგებელი და რისკი
- 08 საჯარო-კერძო დიალოგის განმარტება, არსი და მოსალოდნელი შედეგები
- 12 საჯარო-კერძო დიალოგის ძირითადი სარგებელი
- 13 საჯარო-კერძო დიალოგთან დაკავშირებული რისკები
- 16 თავი 2: საჯარო-კერძო დიალოგი საქართველოს პარლამენტი
- 17 არსებული პრაქტიკა
- 19 საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის გამოყენება საკანონმდებლო საქმიანობაში
- 21 საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის გამოყენება საზედამხედველო საქმიანობაში
- 24 საჯარო-კერძო დიალოგის ორგანიზება საქართველოს პარლამენტი
- 28 საჯარო-კერძო დიალოგის „თემის ლიდერები“ და „ფასილიტატორები“ პარლამენტში
- 29 საჯარო-კერძო დიალოგის სტრუქტურა პარლამენტში
- 30 თავი 3: დაინტერესებული მხარეების იდენტიფიცირება და ანალიზი
- 31 დაინტერესებული მხარეების სეგმენტაცია და ანალიზი
- 34 საჯარო-კერძო დიალოგის დაინტერესებული მხარეები
- 35 კერძო სექტორის წარმომადგენლების შერჩევა
- 36 კომუნიკაცია დიალოგის მონაწილე შიდა დაინტერესებულ მხარეებთან
- 37 კომუნიკაცია გარე დაინტერესებულ მხარეებთან

- 38** თავი 4: საჭარო-კერძო დიალოგის პლატფორმა: კომუნიკაციის გეგმა
- 39** საბოგადოებასთან ურთიერთობა და კომუნიკაცია საჭარო-კერძო დიალოგის დროს
- 40** კომუნიკაციის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის მნიშვნელობა
- 42** კომუნიკაციის სტრატეგია და მისი შემადგენელი ელემენტები
- 46** კომუნიკაციის სტრატეგიის განხორციელების სამოქმედო გეგმა
- 46** მედიის როლი საჭარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის კომუნიკაციის პროცესში
- 48** თანამედროვე ტექნოლოგიები საჭარო-კერძო დიალოგის პროცესში
- 50** თავი 5: მონიმორინგი და შეფასება
- 54** თავი 6: რეკომენდაციები
- 56** გამოყენებული ლითერატურა და წყაროები
- 58** დანართი I: საჭარო-კერძო დიალოგის ორგანიზება
საქართველოს პარლამენტი: ძირითადი პარლამენტის ნუსხა
- 62** დანართი II: კომუნიკაციის სამოქმედო გეგმა - ნიუში

გვამკვლევის შესახებ

უკანასკნელ წლებში მკვეთრად გაიზარდა საჯარო პოლიტიკის შემუშავების პროცესში კერძო სექტორის ჩართულობის მნიშვნელობა. საჯარო-კერძო დიალოგის (ინგლ. Public-Private Dialogue; შემოკლ. PPD) მექანიზმი ეტაპობრივად დამკიდრდა და მისი უფრო ფართოდ გამოყენების საჭიროება გამოიკვეთა. **ამ** გზამკვლევის მიზანია საქართველოს პარლამენტის საჯარო-კერძო დიალოგის მდგრადი პლატფორმის დანერგვის ხელშეწყობა, რაც ემსახურება კერძო სექტორთან თანამშრომლობის არსებული პრაქტიკის განვითარებას და დახვეწას საკანონმდებლო და საზედამხედველო საქმიანობაში.

გზამკვლევი ეფუძნება ადგილობრივი და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გაცნობას, შიდა და გარე დაინტერესებულ მხარეებთან ჩატარებული ინდივიდუალური და ჯგუფური ინტერვიუების ანალიზს და სამაგიდე კვლევის შედეგებს. გზამკვლევში მიმოხილულია საჯარო-კერძო დიალოგის არსი და მიზანი, ასევე ძირითადი სარგებელი და რისკები; შეფასებულია საპარლამენტო საქმიანობაში დაინტერესებულ მხარეების ჩართულობის ახალი მექანიზმები და საჯარო-კერძო დიალოგის არსებული პრაქტიკა. ამასთან, გზამკვლევში განხილულია საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის გამოყენების საკვანძო ასპექტები პარლამენტის კანონშემედებით და საზედამხედველო საქმიანობაში, დიალოგის ორგანიზების სტრუქტურა და პროცესი, დიალოგის პლატფორმის

კომუნიკაციის გეგმა და მონიტორინგისა და შეფასების ჩარჩო.

გზამკვლევი განკუთვნილია პარლამენტის წევრებისთვის და პარლამენტის აპარატის თანამშრომლებისთვის, ასევე, ყველა იმ პირისა და კვიფისთვის, ვინც დაინტერესებულია, საჯარო-კერძო დიალოგი გამოიყენოს როგორც საპარლამენტო საქმიანობაში კერძო სექტორის მონაწილეობისა და ჩართულობის ეფექტუანი ინსტრუმენტი. გარე მიზნობრივ აუდიტორიაში მოიაზრებიან კერძო სექტორის წარმომადგენლები, ბიზნეს გაერთიანებები, ასოციაციები და სავაჭრო პალატები, ასევე, პარტნიორი საერთოშორისო ორგანიზაციები და აღმასრულებელი ხელისუფლება.

საჯარო-კერძო დიალოგის გზამკვლევი შემუშავდა საქართველოს პარლამენტის დარგობრივი ეკონომიკისა და ეკონომიკური პოლიტიკის კომიტეტთან თანამშრომლობით, USAID-ის ეკონომიკური მმართველობის პროგრამის მხარდაჭერით მიმდინარე პროექტის: „საქართველოს პარლამენტში საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის მდგრადობის მხარდაჭერა და შესაძლებლობების გაზრდა“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს გაეროს გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელი.

01 თავი

საქართველო დიალოგი: არსი, სარგებელი და რისპექტი

საჯარო-კერძო დიალოგის განხარტვა, არსი და მოსალოდნელი შედეგები

საჯარო-კერძო დიალოგის მექანიზმი საჯარო და კერძო სექტორებს შორის წილის ჩამოყალიბების, პოლიტიკის საკითხებზე კომუნიკაციის ხელშეწყობისა და კონსენსუსის მისაღწევად გამოიყენება. ის დღეს მრავალი ფორმით გვხვდება - სტრუქტურიზებული ან საგანგებოდ დაგეგმილი, ფორმალური ან არაფორმალური, ფართო კონტექსტზე ან კონკრეტულ

საკითხებზე ფოკუსირებული. მისი ინიციერება შეუძლია ნებისმიერ საჯარო უწყებას ან/და ბიზნესის წარმომადგენლებს. პროცესის ფასილიტაცია შესაძლოა გასწიოს მესამე მხარემ, როგორიცაა, მაგალითად, საერთაშორისო პარტნიორი ორგანიზაციები.

ნებისმიერი ინსტრუცია თავდა არჩევს საჯარო-კერძო დიალოგის ისეთ ფორმას, რაც მისი ორგანიზაციული სტრუქტურისთვის და კონტექსტისთვის არის მართებული. საქართველოს პარლამენტის შემთხვევაში, ეს ფორმატი შესაძლოა იყოს **საჯარო-კერძო დიალოგის**. პლატფორმა, რომლის ფარგლებშიც მოხდება კერძო სექტორთან თანამშრომლობა, რომლის მიზანია პრობლემური საკითხების მოკლევა-დიაგნოსტირება, პრობლემების გადაჭრის გზების ძიება, კონკრეტული რეფორმების განხილვა და მათზე შეთანხმება, ასევე, ნდობაზე დაფუძნებული გრძელვადიანი პარტნიორობების ჩამოყალიბება სექტორებს შორის რეფორმების წარმატებით განხორციელების, მონიტორინგისა და შეფასების უზრუნველსაყოფად.

საჯარო-კერძო დიალოგის ინსტრუციონალიზაცია პროცესს უფრო მეტ სანდოობას ანიჭებს, იქმნება განგრძობითობის პერსპექტივა და დიალოგი უკეთ არის ინტეგრირებული ინსტრუციურ მოწყობასთან.

სშრატი 1. საჯარო-კერძო დიალოგის მახასიათებლები და ფორმები

მახასიათებლები	ფორმა
 ინსტიტუციონალიზაცია	ფორმალური ან არაფორმალური
 არეალი	ეროვნული, რეგიონული ან ადგილობრივი
 მასშტაბი	ფართო ეკონომიკური, სექტორული ან დარგობრივი
 მმართველობა	საკპრო ან პურა სექტორი
 მონაცილეობა	ბევრი მონაცილე ან ცოდა მონაცილე
 ხანგრძლოვობა	მუდმივი ან დროებითი
 ფასილიზაცია	მესამე მხარის მიერ ან სხვაგვარად

საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის წარმატება ეფუძნება ყველა დინერესებულ მხარეს შორის თანამშრომლობას, ურთიერთნდობას და მხარეების სურვილს, იმუშაონ ერთად კონკრეტული შედეგის მისაღწევად. კერძო სექტორის გამოწვევების მოსმენის, მათი გაზიარებისა და კონსენსუსის მიღწევის მცდელობისას, საჯარო უწყებებს შესაძლებლობა აქვთ, გადასინჯონ პოლიტიკა და ხელი შეუწყონ სექტორის ზრდას და განვითარებას. თავის მხრივ, კერძო სექტორის წარმომადგენლები, რომლებიც ქვეყანაში ქმნიან დოკუმენტს, დაინტერესებულები არიან, ჩატარონ ეკონომიკური პოლიტიკის საკითხებზე მსჯელობის პროცესში. დიალოგში ჩატარებით, სახელმწიფოს ეძლევა შესაძლებლობა, შექმნას და განახორციელოს ისეთი ეკონომიკური სტრატეგიები, რაც ხელს შეუწყობს ხელსაყრელი ბიზნეს გარემოს ჩამოყალიბებას.

საჯარო-კერძო დიალოგის მექანიზმი
ორიგვე სექტორს აძლევს თანაბარ
შესაძლებლობას, ერთობლივად
იზრუნონ ქვეყნის ეკონომიკურ
გაფანსალებასა და საინვესტიციო
გარემოს გასაუმჯობესებლად.
რეფორმებისა და რეგულაციების
ბიზნესზე გავლენის
გათვალისწინებით, მნიშვნელოვანია,
რომ არსებობდეს საჯარო და კერძო

01

კერძო სექტორს შესაძლებლობა
ეძლევა, მონაწილეობა მიიღოს
სახელმწიფო პოლიტიკის
შემუშავებაში

02

სახელმწიფოს შესაძლებლობა
ეძლევა, კერძო სექტორიდან
წამოსული ინვესტიციები მიმართოს
იქ, სადაც ეს ყველაზე მეტად არის
საჭირო ქვეყნის განვითარების
საჭიროებებიდან გამომდინარე

სასურველია, რომ დიალოგის
ბოლოსთვის კერძო სექტორმა
სახელმწიფოს შესთავაზოს
პრობლემის გადაჭრის ორი ან მეტი
ალტერნატიული გზა, რაც გააღმავებს
საგნობრივ და თემატურ დიალოგს
სექტორებს შორის და, საბოლოო
ჯამში, მნიშვნელოვნად გაზრდის
კონსენსუსის მიღწევის აღბათობას.

დიალოგი თავისთავად არ არის
შედეგი, არამედ არის ინსტრუმენტი
იმისა, რომ დადგეს გარკვეული
შედეგი. დიალოგის წარმატებისთვის
კრიტიკულად მნიშვნელოვანია, რომ
თავიდანვე სწორად განისაზღვროს
მიზნები და სასურველი შედეგები. ეს
შედეგები შეიძლება იყოს
დაკავშირებული პროცესთან,
ანალიტიკურ სამუშაოსთან ან
რეკომენდაციების შემუშავებასთან (იხ.
ცხრილი 1)¹. ნებისმიერ შემთხვევაში,

სექტორებს შორის სამართლიანი,
გამჭვირვალე და ეფექტური
თანამშრომლობის მექანიზმი,
რომელიც დაფუძნებული იქნება
მხარეებს შორის ორმხრივ,
უკუკავშირზე დაფუძნებულ
კომუნიკაციაზე. ამ კონტექსტში კერძო
სექტორის როლი ორმხრივია,
კერძოდ:

ცხრილი 1. საჯარო-კერძო დიალოგის შედეგების ტიპოლოგია

შედეგის ტიპი

მაგალითი

ანალიზიპური ნაშრომები

კვლევითი ხასიათის დოკუმენტები,
რომლებშიც შესწავლილია და
მოცემულია რეკომენდაციები
კონტექსტის გათვალისწინებით.
ესენია: მტკიცებულებებზე
დაფუძნებული პოლიტიკის
დოკუმენტები, ანალიტიკური
ნაშრომები, მოსაზრებები და
შეფასებები.

01

რეკომენდაციები პონარებული რეფორმების განსახორციელებლად

რეფორმებისა და პოლიტიკის
შემუშავების, კანონებისა და
რეგულაციების კუთხით გაცემული
კონკრეტული რეკომენდაციები, მათ
შორის კანონპროექტების ან
კანონებში ცვლილებების
დამუშავებული ტექსტები,
საჭიროებისამებრ.

02

პროცესის ამსახველი შედეგები

კონფერენციები, შეხვედრები,
მონიტორინგისა და ინფორმაციის
გავრცელების პროგრამები.
მიუხედავად იმისა, რომ თავისთავად
ეს შედეგი არაფრისმომცემია, თუ მას
თავის მხრივ არ მოჰყვება სხვა ტიპის
შედეგი, მანაც რეკომენდებულია მათი
დასახვა.

03

მ.მ. „რბილი“ შედეგები

უზრუნველყოფს ნდობის,
ურთიერთგაგებისა და
თანამშრომლობის გაღრმავებას
დაინტერესებულ მხარეებს შორის;
ქმნის სოციალურ კაპიტალს.

04

საჯარო-კერძო დიალოგი
ორიენტირებული უნდა იყოს
რეალისტურ, პრაქტიკულ და
გაზომვად შედეგებზე. დიალოგის
მდგრადიბისთვის მნიშვნელოვანია,
რომ პროცესში არსებობდეს
გარკვეული მიღწევები, რაც
მონაწილეებს შორის დიალოგის და
პროდუქტიული დისკუსიის ახალ ველს
გახსნის უკეთესი შედეგების
მისაღწევად. ეს შედეგები თანაბრად
სასარგებლო უნდა იყოს დიალოგის
მონაწილე ყველა მხარისთვის.
ამასთან, მნიშვნელოვანია, რომ
დაინტერესებულ მხარეებთან
წარმოებდეს უკუკავშირზე
დაფუძნებული კომუნიკაცია
განხილული საკითხებისა და
რეფორმების თაობაზე, რაც
პარტიორებს დაეხმარება მიღწეული
შედეგების მონიტორინგსა და
ანალიზში.

საკარო-კერძო დიალოგის ძირითადი სარგებელი

საჯარო-კერძო დიალოგის ყველაზე
ხელშესახები სარგებელი
უკავშირდება რეფორმების
განხორციელების პროცესის
დაქარებას, რაც შესაძლოა
მოიცავდეს ახალი კანონმდებლობის
შექმნას, არსებულ კანონმდებლობაში
ძირითადი ცოტენციური სარგებელია³:

რეგულაციებისა და კონტროლის
მექანიზმების გაუქმებას ან
გამარტივებას, სხვადასხვა
პროცედურის სტანდარტიზებას ან
ახალი ინსტიტუციების ჩამოყალიბებას².
აქედან გამომდინარე, დიალოგის
ძირითადი პოტენციური სარგებელია³:

ბიზნეს გარემოს გაუმჯობესებაზე ორიენტირებული რეფორმების ხელშეწყობა,
მათ შორის რეფორმის პროცესის დაწესაცემა

კერძო სექტორის წინაშე არსებული პრობლემების დიაგნოსტირება და
მტკიცებულებებზე დაფუძნებული პოლიტიკის, რეფორმებისა და
კანონმდებლობის შემუშავება

პოლიტიკისა და რეფორმების განხორციელების გამარტივება - როდესაც
კერძო სექტორი ინფორმირებულია სახელმწიფოს მიერ დაგეგმილი
რეფორმების მიზნებზე, განხორციელების პროცესში მეტი ხელშეწყობაა
მოსალოდნელი

გამჭვირვალობისა და კარგი მმართველობის წახალისება და რეფორმის უფრო
ფართო კონტექსტის პოპულარიზაცია, რაც მიიღწევა ღიაობის
დემონსტრირებით, ხარჯებისა და სარგებლის ანალიზითა და საჯარო
მონიტორინგით

ურთიერთნდობის გარემოს ჩამოყალიბება საჯარო და კერძო
სექტორებს შორის, ასევე, სოციალური ერთობის წახალისება და სამოქალაქო
საზოგადოების განვითარების ხელშეწყობა.

საკარო-კერძო დიალოგთან დაკავშირებული რისკები

მიუხედავად მრავალი პოტენციური
სარგებლისა, საჯარო-კერძო
დიალოგი გარკვეული რისკებთანაც
არის დაგაშირებული. პროცესის
შემაფერხებელ ფაქტორებს შორის
ექსპერტები აღნიშნავენ შეზღუდულ
ფინანსურ და ადამიანურ რესურსებს,
კორუფციას და ინტერესთა
კონფლიქტს. ამასთან, არსებობს
მსხვილი ბიზნესებისა და ბიზნეს
გაერთიანებების დომინირების რისკი,
რაც საშუალო და მცირე ბიზნესებისა
და ვიწოდებული ასოციაციების
თანაბარი მონაწილეობისა და
ჩართულობის საფრთხეს ქმნის. რაც
უფრო მრავალფეროვანია დიალოგში
ჩართულ მონაწილეთა სპექტრი, მით
უფრო მაღალია პროცესის
ლეგიტიმაცია, ნდობა და პოლიტიკისა
და რეფორმების სწრაფი და
შეუფერხებელი განხორციელების
ალბათობა⁴. დიალოგის პროცესის
ეფექტიანად და წარმატებით
განსახორციელებლად საჭიროა
აგრეთვე ინფორმაციისა და
კომუნიკაციის ინსტრუმენტების
ხელმისაწვდომობა, რითაც
უზრუნველყოფილი უნდა იყოს
პროცესის სრული ღიაობა,
გამჭვირვალობა და უკუკავშირი
ყველა დაინტერესებული მხარისთვის
თანაბრად და შეუფერხებლად.

გამოწვევებს შორის სახელდება
სახელმწიფო უწყებებში საჯარო
თანამდებობის პირების ხშირი
ცვლილებაც, რაც დამატებით ბარიერს
ქმნის მდგრადობის
შესანარჩუნებლად. საჯარო-კერძო

დიალოგის პროცესში წამოჭრილი
საკითხები და მათი გადაჭრის გზები,
რომლებიც აისახება ეროვნულ თუ
სექტორულ სტრატეგიებში, საჭიროებს
თანმიმდევრულ და უწყვეტ მიღებობას.
გადაწყვეტილების მიმღებ პირთა
ხშირი ცვლა კი ლოგიკურად აფერხებს
მიღებული გადაწყვეტილებების
აღსრულებას. ასევე ჩნდება რისკი,
რომ ახალი ხელმძღვანელობა არ
ანიჭებდეს საჯარო-კერძო დიალოგს
ისეთივე მნიშვნელობას და
დატვირთვას როგორც მისი
წინამორბედი. საჯარო-კერძო
დიალოგის დაგეგმვისა და
განხორციელების პროცესში
აქტიურად მონაწილეობენ საჯარო
უწყებებში დასაქმებული საჯარო
მოხელეები. საჯარო და კერძო
დიალოგის მნიშვნელობის სწორი
აღქმის, პროფესიონალიზმისა და
ვიწროსექტორული ცოდნის
ნაკლებობის შემთხვევაში, რისკის
ქვეშ დგება დიალოგის ეფექტიანად
წარმართვა და შესაძლოა შეაფერხოს
პოლიტიკისა და რეფორმების
დაგეგმვისა და წარმართვის
პროცესიც.

კიდევ ერთი რისკი, რომელიც თანაბრად დგას საჯარო და კერძო ორგანიზაციების წინაშე უკავშირდება დიალოგის პლატფორმების წახალისებისთვის საჭირო ფინანსურ რესურსებს. გამოწვევაა ასევე ამ ორ სექტორს შორის არსებული კულტურული, იდეოლოგიური და ინსტიტუციური განსხვავებები და ის, თუ როგორ თანამშრომლობს ეს ორი სექტორი ერთმანეთთან, მათ შორის როგორია მათი ორგანიზაციული მოწყობა/სტრუქტურა, ბიჩენს-პროცესები და თანამშრომლობის მექანიზმები დაინტერესებულ მხარეებთან.

კერძო სექტორისთვის დამახასიათებელ რისკებს შორის სახელდება ვიწრო დარგობრივი ექსპერტიზისა და გამოცდილების ნაკლებობა, რაც აფერხებს სექტორის სრულფასოვან და ეფექტუან ჩართულობას დიალოგის პროცესში. ასეთ დროს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება სახელმწიფოს მხარდაჭერას, მათ შორის საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესის განვითარებას, კერძო სექტორის მათი

გადაწყვეტილებების მასტიმულირებელი ელემენტების განსაზღვრა. საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესი მრავალი წელია წახალისებული და მხარდაჭერილია საერთაშორისო პარტნიორი, დონორი ორგანიზაციების მიერ. საჯარო-კერძო დიალოგში საერთაშორისო პარტნიორები სხვადასხვა ფორმით შეიძლება მონაწილეობდნენ - ეს შეიძლება იყოს პროცესის ფინანსური/ტექნიკური მხარდაჭერა, პოტენციალის გაუმჯობესება ან დიალოგის მართვის ხელშეწყობა. დონორების მონაწილეობის შემთხვევაში მნიშვნელოვანია მათი ნეიტრალურები, რაც მეტად ზრდის ნდობას სახელმწიფოსა და ბიზნეს სექტორის შორის, ასევე ქმნის უფრო გამჭვირვალე და ღია გარემოს. ამასთან, დონორების როლი არ არის მუდმივი. საწყის ეტაპზევე უნდა არსებობდეს დიალოგის პროცესიდან დონორების გასვლისა და მდგრადობის გეგმა, როდესაც მათი სამუშაო ამოიწურება⁵.

საჯარო-კერძო დიალოგს საფრთხეს უქმნის პოლიტიკურ-ეკონომიკური რისკები, რამაც თავის მხრივ შეიძლება შეაფერხოს რეფორმების განხორციელება. ამ რისკების შერბილებისთვის რეკომენდებულია თემის ან რეფორმის პოლიტიკური და ეკონომიკური ანალიზი, რათა მოხდეს პოლიტიკური რეალობის იდენტიფიცირება, დაინტერესებული მხარეების მოტივირება და

რა განსხვავებაა საჯარო-კერძო დიალოგსა და საჯარო-კერძო პარტნიორობის შორის?

მიუხედავად იმისა, რომ საჯარო-კერძო დიალოგსა (PPD) და საჯარო-კერძო თანამშრომლობას (PPP) შორის კავშირი არსებობს, ეს კონცეფციები ერთმანეთისგან განსხვავდება. საჯარო-კერძო პარტნიორობა გულისხმობს საჯარო და კერძო სექტორების თანამშრომლობას ისეთი პროექტების განხორციელებისას, რომელშიც სახელმწიფოსთან ერთად ფინანსურ, მათ შორის უცხოურ ინვესტიციებს, ახორციელებს კერძო სექტორიც. კერძო სექტორის ამ ტიპის ჩართულობა მნიშვნელოვანია სახელმწიფოს მიერ დაგეგმილი რეფორმების განხორციელებისას, მაგალითად, ენერგეტიკის, წყლის ან ტრანსპორტის სექტორებში.

2018 წელს საქართველოს პარლამენტმა მთილო კანონი „საჯარო და კერძო თანამშრომლობის შესახებ“ რომელიც ინიციატებული იყო საქართველოს მთავრობის მიერ და მომზადდა საჯარო ფინანსების ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ. კანონი ადგენს საჯარო და კერძო თანამშრომლობის სამართლებრივ საფუძვლებს, მათ შორის, საჯარო და კერძო თანამშრომლობის პროექტების შემუშავებასა და განხილვასთან დაკავშირებულ წესებსა და პროცედურებს, საჯარო და კერძო თანამშრომლობის პროცესებს, შესაბამის ინსტიტუციურ სისტემას, აგრეთვე საჯარო და კერძო თანამშრომლობასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებს.

რა განსხვავებაა საჯარო-კერძო დიალოგსა და საჯარო-კერძო პარტნიორის შორის?

საჯარო კონსულტაცია არის პოლიტიკის დაგეგმვისა და კოორდინაციის სისტემის ნაწილი. დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა და საჯარო კონსულტაციების დაგენერიკული მიღების პროცესში, გამოჯულია, თუმცა, ამ თვითური და მათ შორის განსხვავდება, ხშირად, მგაფიო არ არის. დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა მხოლოდ გარკეულ ჰგუფებათან მუშაობას გულისხმობს, საჯარო კონსულტაციების უფრო ფართო მნიშვნელობისა და ითვალისწინებს როგორც დაინტერესებულ, ისე ზოგადად, ნებისმიერ პირთან კონსულტაციებს.

საქართველოს მთავრობის N629 დადგენილების მე-11 დანართი - საჯარო კონსულტაციების ინსტრუქცია - პოლიტიკის დაგეგმვის, მონიტორინგისა და შეფასების სახელმძღვანელო.

02 თავი

საქართველოს დიპლომი საქართველოს პარლამენტი

არსებული პრაქტიკა

დემოკრატიულ საზოგადოებაში
კანონმდებლებს ფუნქციამნებური
როლი ეკისრებათ ქვეყნის
განვითარების საქმეში. პარლამენტში
ისინი წარმოადგენებ მოქალაქეებს და
გადაწყვეტილების მიღებისას მათი
ინტერესების გამტარები არიან.
როგორც წარმომადგენლობითი
ორგანო, პარლამენტი განსაზღვრავს
ისეთ პოლიტიკას, რაც ეხმადნება
მოქალაქეების საჭიროებებს,
მოთხოვნებსა და ინტერესებს.
საჯარო-კერძო დიალოგი
გულისხმობს საჯარო პოლიტიკის,
კანონმდებლობის შემუშავების
პროცესში საჯარო⁶, კერძო და
სამოქალაქო სექტორებს⁷ შორის
თანამშრომლობას.

საპარლამენტო დონეზე
საჯარო-კერძო დიალოგის
ინსტრუციური მექანიზმი
საქართველოში დანერგილი არ არის.
თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის
განმავლობაში პარლამენტში
საზოგადოებისა და დაინტერესებული
მხარეების მონაწილეობისა და
ჩართულობის არაერთი ახალი
მექანიზმი დამკვიდრდა. ამ
მექანიზმების გაჩერნა,
მნიშვნელოვანწილად, განაპირობა
2017 წელს განხორციელებულმა
ძირულობა საკონსტიტუციო
რეფორმამ, რის შედეგადაც
საქართველო მშართველობის ახალ
სისტემაზე გადავიდა და 2018 წლის
ბოლოს სთვის საპარლამენტო

კერძო სექტორის ჩართულობა
პარლამენტის საქმიანობაში,
ძირითადად, უზრუნველყოფილია
საკონიტეტო მოსმენების,
კომიტეტებთან არსებული
სამეცნიერო-საკონსულტაციო
საბჭოებისა და სამუშაო ჯგუფების
ფორმატებში. ეს ფორმატები

რეგლამენტირებულია და დადგენილი
პროცედურის მიხედვით გამოიყენება.
რაც შეეხება პარლამენტის
ურთიერთობას კურძით სექტორთან
საჭარო-კერძო დიალოგის
კონტექსტში, საკანონმდებლო
ორგანოში ამჟამად არ არის
დადგენილი ერთიანი,
სტანდარტზებული წესი, პროცედურა
ან რეკომენდაციათა კრებული, რაც ამ
პროცესს უფრო სტრუქტურიზებულს
და თანმიმდევრულს გახდიდა.
კომიტეტებს თავად უწევთ

კონსტიტუცია ა დღია არებას პარლამენტის კომიტეტის განსაკუთრებულ ფუნქციას, რომელიც იქმნება „საკანონმდებლო საკითხების წინასწარ მომზადების, გადაწყვეტილებათა შესრულების ხელშეწყობის და მთავრობისა და პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანიზაციების საქმიანობაზე კონტროლის განხორციელების“ მიზნით.

საქართველოს კონსტიტუცია

მუხლი 36.1, მუხლი 41.2

განსაზღვრონ, თუ როდის და რა
საკითხებზე ჩაატარონ საჯარო-კერძო
დიალოგი, ვინ მოიწვიონ დიალოგში
მონაწილეობისთვის და როგორ
უზრუნველყონ ამ პროცესის
საჯაროობა და გამჭვირვალობა.
მაგალითად, რეგლამენტით
კომიტეტებს ევალებათ წლიური
სამოქმედო გეგმების შემუშავება, რისი
ნაწილიც შესაძლოა გახდეს
საჯარო-კერძო დიალოგის
ორგანიზება კონკრეტულ თემებზე და
ინიციატივებზე¹⁰. ამასთან, გარდა
წინასწარ დაგეგმილი დიალოგისა,
მისი ორგანიზების საჭიროება
შესაძლოა განაპირობოს ცალკეული
ორგანიზაციების (კერძო,
საკონსულტაციო, საერთაშორისო, და

სამოქალაქო) მიმართებება
დიალოგის საპარლამენტო დონეზე
ჩატარების აუცილებლობის შესახებ,
მაღალმა საზოგადოებრივმა
ინტერესმა/მედიის დაინტერესებამ,
თემის/რეფორმის კომპლექსურობამ,
კონტექსტის ცვლილებამ თუ
რეფორმის წარმატებით
განხორციელებაზე ზეგავლენის მქონე
ნებისმიერმა დაქტორობა.

საკურო-კერძო დიალოგის პროცესის
სისტემატიზებისა და მინიმალური

საქართველო-გორები დიალიგის
პლატფორმის გამოყენება
საკანონმდებლო
საქმისა და მუნიციპალური

საჯარო-კერძო დიალოგი კიდევ ერთი
დამატებითი და ქმედითი მექანიზმია
პარლამენტისთვის, რომელიც
ფორმალიზებული სახით გამოყენების
შემთხვევაში, ქმნის საჯარო და კერძო
სექტორებს შორის თანმიმდევრული,
ღია და გამჭვირვალე დისკუსიისა და
კონსულტაციების ფართო
პლატფორმას მრიშვნელოვანი
ეკონომიკური ზეგავლენის მქონე
კანონებისა და რეგულაციების
მოშაბადების პროცესში. რაც უფრო
ღიაა კომუნიკაცია პარლამენტს, მის
ორგანოებსა და მოქალაქეებს შორის,
მით მაღალია საკითხის ირგვლივ
კონსენსუსისა და ფართო
საზოგადოებრივი თანხმობის
მიღწევის ალბათობა და ხარისხი.

საჯარო-კერძო დიალოგის
ინიციატივის განსაზღვრა ხდება
თემის/საკითხის/რეფორმის
მასშტაბიდან, მნიშვნელობიდან და
სპეციფიკიდან გამომდინარე.
პარლამენტში დიალოგის
ფორმალურებული, პლატფორმის
სახით ორგანიზების საჭიროება
შესაძლოა განისაზღვროს ერთი ან
რამდენიმე კომიტეტის მიერ
ერთობლივად (პროაქტული
მიზანის), მომდინარეობდეს კერძო

სექტორიდან ან რომელიმე სხვა
ჯგუფიდან (რეგიონება საჭიროებაზე)
ან/და იყოს პარლამენტისა და კერძო
სექტორის (ზნ სხვა ინტერესთა
ჯგუფების) ერთობლივი ინიციატივა
(ურთიერთთანამშრომლობის შედეგი).
პარლამენტმა საკარო-კერძო
დიალოგის პლატფორმა შეიძლება
გამოიყენოს როგორც პრობლემური
თემის განსახილველად (სექტორული,
დარგობრივი), ისე კანონპროექტების
სტანდარტული საპარლამენტო წესით
განხილვის პროცესში (საკომიტეტო
მოსმენების პარალელურად). აქვე
გასათვალისწინებელია, რომ
პარლამენტში შემოტანილ
კანონპროექტთა უმეტესობა
ინიცირებული და შემუშავებულია
აღმასრულებელი ხელისუფლების
მიერ. მსგავსი პრატიკა არსებობს
დემოკრატიული ქვეყნების
უმრავლესობაშიც, სადაც
პარლამენტში განხილულ
კანონპროექტთა მთავარი ავტორია
მთავრობა და არა პარლამენტი. ხშირ
შემთხვევაში, მთავრობა თავად
იყენებს კერძო სექტორთან
კონსულტაციებისა და დისკუსიის
სხვადასხვა ფორმალიზებულ
მექანიზმს (ინვესტირთა საბჭო,
ეკონომიკური საბჭო, დარგობრივი

საკონსულტაციო საბჭოები და
სამუშაო ჯგუფები), რომელშიც
შესაძლოა მონაწილეობდეს
პარლამენტიც. აღმასრულებელ
დონეზე კანხორციელებული ფართო
საზოგადოებრივი დისკუსია და
თემატური მსჯელობები არ
გამორიცხავს საჯარო და კერძო
სექტორებს შორის დამატებითი
დიალოგის აუცილებლობას, როდესაც
კანონპროექტსა თუ რეფორმის
პაკეტზე მუშაობა აღმასრულებლიდან
საკანონმდებლო ორგანოში
გადაინაცვლებს.

საჯარო-კერძო დიალოგის
პლატფორმის ამოქმედება ცალსახად
მნიშვნელოვანია პარლამენტის
(კომიტეტები, დეპუტატები) მიერ
იდენტიფიცირებულ პრობლემებსა თუ
ინიცირებულ კანონბროექტებზე,
განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც
კომპლექსური საკითხების
ეფუძნებიანად გადასაწყისებად მხოლოდ
ერთი მხარის რესურსი საკმარისი არ
არის. რაც უფრო ადრეულ ეტაპზე
აამოქმედებს პარლამენტი
ინკლუზიურობასა და ღიაობაზე
დაფუძნებული დიალოგის
პლატფორმას, მით უფრო ამაღლდება
მხარეებს შორის ნდობა და
ურთიერთგანება და მით მეტი
მხარდაჭერა და ლევიტომაცია ექნება
საბოლოო ჯამში წევისმიერ
ინიციატივას და მიღებულ
კანონმდებლობას.

საკარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის გამოყენება საზადამხედველო საქმიანობის

საქართველოში საპარლამენტო
ზედამხედველობის ინსტრუმენტები
საგრძნობლად გამრავალფეროვნდა
მას შემდეგ, რაც 2018 წელს ქვეყანა
ნახევრად საპრეზიდენტო სისტემიდან
სრულიად საპარლამენტო სისტემაზე
გადავიდა და დამტკიცდა
საქართველოს პარლამენტის ახალი
რეგლამენტი. პარლამენტის მიერ
ყველაზე ხშირად გამოყენებულ
საზედამხედველო მექანიზმებს
შორისაა პარლამენტის წევრის
კითხვა, თემატური მოკვლევა,
ნორმატიული აქტების აღსრულების
კონტროლი (წააკ), მინისტრის საათი,
ანგარიშვალდებულ ორგანოთა
ანგარიშების მოსმენა და
თანამდებობის პირთა დაბარება
საკომიტეტო სხდომაზე.

საზედამხედველო საქმიანობის
კონტექსტში, თავისი არსითა და
მიზნებით, საჯარო-კერძო დიალოგის
მექანიზმი ახლოს დგას პარლამენტის
მიერ უკვე გამოყენებულ ოთხ
საზედამხედველო მექანიზმთან -
თემატური მოკვლევა, თემატური
მომსენებელი, რეგულირების
ზეგავლენის შეფასება და
ნორმატიული აქტების აღსრულების
კონტროლი (ჩ. ცხრილი 2). თუმცა,
მთავარი განმასხვავებელი ამ ოთხ
მექანიზმსა და დიალოგს შორის ისაა,
რომ დიალოგი თავისი არსით არის

მონაწილეობასა და ინკლუზიურობაზე
დაფუძნებული პროცესი, რომელიც
აერთიანებს დაინტერესებული
მხარეების ფართო სპექტრს
კომპლექსური საკითხებისა და
პრობლემების იდენტიფიცირების
(დიაგნოსტირების), მათი მოკვლევის,
შესწავლისა და გადაჭრის გზების
ძიების მიზნით. ეს პროცესი, თავის
მხრივ, ემსახურება საჯარო და კერძო
სექტორის წარმომადგენლებს შორის
ნდობის ჩამოყალიბებას, ფართო
კონსენსუსისა და საზოგადოებრივი
თანხმობის (ლეგიტიმაციის) მიღწევას
და რეფორმების განხორციელების
ხელშეწყობას, მონიტორინგისა და
შეფასების ჩათვლით.
მნიშვნელოვანია, რომ საჯარო-კერძო
დიალოგი წარიმართოს
კოორდინირებულად სხვა
უწყებებთან, რათა თავიდან იქნას
აცილებული დუბლირებები, მათ
შორის დიალოგის სხვა
მექანიზმებთან, და დაბნეულობა და
ქაოსი მონაწილე მხარეებს შორის.

საზედამხედველო მექანიზმები საჯარო და საზედამხედველო მექანიზმები პარლამენტში	მიზანი და ¹¹ ამოცანა	საჯარო-კერძო დიალოგი	საჯარო და კერძო დაინტერესებული მხარეების თანამშრომლობა პრიოლოგების იდენტიფიცირებისა და ანალიზის, კონკრეტული რეფორმების განხილვისა და მათზე შეთანხმების და შემდგრავების ამ იდენტის რეალიზების უზრუნველყოფის მიზნით ინტერაქცია სახელმწიფოსა და კერძო სექტორს შორის პოლიტიკის შემუშავებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე: ბიზნეს გარემოს გაუმჯობესება, მოკლევადიანი მაკროეკონომიკური პოლიტიკა, საშუალო და გრძელვადიანი განვითარების სტრატეგია, სექტორის რეგულირება და ა.შ.
01 თემაზერი მოპლებები	ფართო და კომპლექსური საკითხების განხილვა კომიტეტის საქმიანობის სფეროში პრობლემების იდენტიფიცირება, მათი შესწავლა და რეგისტრაციის გზების ძიება საზოგადოების ჩართულობით აქტუალური საკითხების (მემოსული განცხადები, პეტიციების ანალიზი, მიმდინარე მოვლენები, საჯარო ინტერესი და ა.შ.) შესწავლა	საჯარო-კერძო დიალოგი	საჯარო და კერძო დაინტერესებული მხარეების თანამშრომლობა პრიოლოგების იდენტიფიცირებისა და ანალიზის, კონკრეტული რეფორმების განხილვისა და მათზე შეთანხმების და შემდგრავების ამ იდენტის რეალიზების უზრუნველყოფის მიზნით ინტერაქცია სახელმწიფოსა და კერძო სექტორს შორის პოლიტიკის შემუშავებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე: ბიზნეს გარემოს გაუმჯობესება, მოკლევადიანი მაკროეკონომიკური პოლიტიკა, საშუალო და გრძელვადიანი განვითარების სტრატეგია, სექტორის რეგულირება და ა.შ.
02 თემაზერი მომსახურები	პარლამენტის კანიბლების მოქმედებითი, საზედამხედველო და სხვა საქმიანობის უკეთ წარმართვა პარლამენტის წევრთა შორის შრომის განაწილება პარლამენტის საქმიანობის ხარისხის უზრუნველყოფა	საჯარო-კერძო დიალოგი	მონაცილეობაზე, ინკლუზიურობასა და შედეგზე ორიენტრირებული პროცესი პარლამენტში სამ მხარეს შორის - აღმასრულებელი ხელისუფლება, საკანონმდებლო ხელისუფლება და პერძო სექტორი, ნდობისა და ურთიერთგაცემის ჩამოსაყალიბებლად დაინტერესებული მხარეების მიკროსისტემის შექმნა პრობლემის იდენტიფიცირებისა და გადაჭრის გზების ძიებისთვის
03 რეგულირების გეგაზლენის შეფასება	კანონის შესაძლო სარგებლის, დანახარჯებისა და შედეგების შემოწმება და შეფასება პოლიტიკური გადაწყვეტილებების მიმღებთათვის ერთგვარი მტკიცებულების მომზადება პოლიტიკის დადებითი და უარყოფითი მხარეების შესახებ, მათი როგორიც პიტენციური ზემოქმედების შეფასების (ex-ante), ასევე უკვე არსებული გავლენის (ex-post) შეფასების გზით	საჯარო-კერძო დიალოგი	კონკრეტულ თემებზე კონსენსუსისა და შეთანხმების მიღწევის შესაძლებლობა
04 ნორმატიული აქტების აღსრულების პონტონი	ნორმატიული აქტის მუშაობის შეფასება კანონმდებლობის აღსრულება დემოკრატიული და სამართლებრივი სახელმწიფოს პრინციპების შესაბამისად აღსრულებისას გამოვლენილ სარგებებზე სწრაფი რეაგირება კანონმდებლობის ეფექტიანობის შეფასება ერთიანი სისტემით კანონმდებლობის გაუმჯობესება აღსრულების შედეგად დაგროვილი პრაქტიკისა და გამოცდილების ანალიზით	საჯარო-კერძო დიალოგი	საჯარო და კერძო დაინტერესებული მხარეების თანამშრომლობა პრიოლოგების იდენტიფიცირებისა და ანალიზის, კონკრეტული რეფორმების განხილვისა და მათზე შეთანხმების და შემდგრავების ამ იდენტის რეალიზების უზრუნველყოფის მიზნით ინტერაქცია სახელმწიფოსა და კერძო სექტორს შორის პოლიტიკის შემუშავებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე: ბიზნეს გარემოს გაუმჯობესება, მოკლევადიანი მაკროეკონომიკური პოლიტიკა, საშუალო და გრძელვადიანი განვითარების სტრატეგია, სექტორის რეგულირება და ა.შ.

საკარო-კერძო დიალოგის ორგანიზება საქართველოს პარლამენტში

საჯარო-კერძო დიალოგი თანაბრად არის მნიშვნელოვანი პოლიტიკის შემუშავებისა და რეფორმების განხორციელების ყველა ეტაპზე, მათ შორის პრობლემის იდენტიფიცირების, შეფასებისა და შეთანხმების; პრობლემის საკანონმდებლო დონეზე გადაჭრის; რეფორმების განხორციელების; რეფორმის ზეგავლენის მონიტორინგისა და შეფასების ეტაპებზე. რაც უფრო ადრე ჩართავს პარლამენტი კერძო სექტორის წარმომადგენლებს საკონსულტაციო პროცესში, მით უფრო ეფექტურია დიალოგიც. კერძო სექტორს, თავის მხრივ, წამყვანი როლი აქვს რეფორმის განხორციელების, მონიტორინგისა და შეფასების ეტაპებზე. მისი მონაწილეობა ხელს უწყობს ცვლილების პროცესის დაქტირებას, ახალ რეალობასთან სწრაფად ადაპტირებას და რეფორმების განხორციელებას¹².

სხვადასხვა ქვეყნის გამოცდილება აჩვენებს, რომ საჯარო-კერძო დიალოგის მექანიზმი გამოყენებული უნდა იყოს გეგმაშომიერად, წინასწარ განკვრეტად, ინტერვალებით - მაგალითად, სულ მცირე წელიწადში როგორ, რაც ხელს შეუწყობს პროცესის მიმართ ნდობის ჩამოყალიბებას.

საჯარო-კერძო დიალოგის ინიციატივის დაწყებამდე, პარლამენტმა სწორად უნდა განსაზღვროს, თუ რამდენად დგას დიალოგის ორგანიზების საჭიროება, რა პოტენციური გავლენა შეიძლება იქნიოს მან მიღებულ გადაწყვეტილებაზე და წინასწარ უნდა შეაფასოს, რამდენად არის დიალოგში ჩართვის მზაობა როგორც პარლამენტის, ისე კერძო სექტორის მხრიდან. დიაგნოსტირების შემდეგ, დიალოგი სამ ეტაპს გაივლის (იხ. ცხრილი 3)¹³.

ცხრილი 3. საჯარო-კერძო დიალოგის ორგანიზების ეტაპები და განსახორციელებელი აქტივობები

საჯარო-კერძო დიალოგის ორგანიზების ეტაპები

მოსამზადებელი ეტაპი

საკითხის მოკვლევის თაობაზე საჯარო-კერძო დიალოგის (PPD) ჩატარების აუცილებლობის დადგენა

PPD-ის მოსამზადებელი ფაზის გორედინატორის განსაზღვრა

სამაგიდე კვლევის ჩატარება, წინასწარ მოსამზადებელი შეხვედრების ორგანიზება, დაინტერესებული მხარეების პოზიციების გაზიარება

რეფორმის/პოლიტიკის საკითხის/საკანონმდებლო ინიციატივის შესახებ საკომუნიკაციო დოკუმენტებისა და წინადადებების სამუშაო ვერსიების მომზადება

PPD-ის მონაწილეთა იდენტიფიცირება, კერძო სექტორის დაინტერესებულ მხარეთა ანალიზი და მათი ჩართულობის მექანიზმების შეკვერება

დაფინანსების საჭიროების განსაზღვრა და დონორთა დახმარების მობილიზება

PPD-ის ინსტიტუციური მანდატის განსაზღვრა, დიალოგის ფორმალიზება საჭიროების შემთხვევაში

მაკორდინირებელი სამდიგნოს ფორმირება, ფუნქციებისა და მოვალეობების გადანაწილება

PPD-ის კომუნიკაციის სტრატეგიის/გეგმის მომზადება პროცესის მაქსიმალური ღიაობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველსაყოფად

PPD-ის ადგომგატირების გეგმის მომზადება, რეფორმის მხარდამჭერი გამპანიების ორგანიზებისა და ფართო საზოგადოებრივი მხარდაჭერის უზრუნველსაყოფად (საჭიროების შემთხვევაში)

მონიტორინგისა და შეფასების ინდიკატორების განსაზღვრა დიალოგის მიზნების, ამოცანების, აქტივობებისა და მოსალოდნელი შედეგების მიხედვით

საპარო-კერძო დიალოგის ორგანიზების ეთაპები

პროცესის ეტაპი: საპარო-კერძო დიალოგის ჩატარება

დაღლოვის მონაწილე მხარეთა მონაცემთა ბაზის მომზადება/განახლება

PPD-ის ზოგადი მიზნისა და კონკრეტული თემების განსაზღვრა

PPD-ის მონაწილეთა შერჩევა მიზნობრივი კგუფებიდან, ინკლუზიურიბის უმრუნველყოფით; საზოგადოებრივ აზრზე ან ცელილუბებზე გავლენის მქონე პირების/კგუფების შერჩევა

PPD-ის „ფასილიტორის“ განსაზღვრა

PPD-ის თემის ლიდერების განსაზღვრა

PPD-ის სტრუქტურაზე შეთანხმება, ვიწრო-თემატური სამუშაო კგუფების ფორმირება (საჭიროების შემთხვევაში), თითოეული კგუფის მონაწილეთა განსაზღვრა, კგუფის ლიდერის არჩევა მონაწილეებს შორის, ფორმალიზება (ოქმის შედგენით და წევრებს შორის გაზიარებით)

დაღლოვის წარმართვის ზოგადი წესისა და პროცედურის განსაზღვრა; გადაწყვეტილების მიღებისა და კონსენსუსის მიღწევის ფორმებზე შეთანხმება; შეხვედრების სიხშირეზე და ფორმატზე, კომუნიკაციისა და უკუკავშირის მექანიზმებზე შეთანხმება

შეხვედრების დღის წესრიგისა და ოქმების მომზადება, მონაწილეებისთვის გაზიარება, განსახორციელებელ აქტივობებზე დროული რეაგირება და მათი შესრულების კოორდინაცია

საკომუნიკაციო დოკუმენტებისა და რეფორმის წინადადებების მომზადება, მტკიცებულებებზე დაყრდნობით, ეკონომიკური ან სექტორული სარგებლის ჩვენებით

სამოქალაქო სექტორისა და ფართო საზოგადოების ჩართულობა (კომუნიკაციის და/ან ადგომატიზების გეგმების განხორციელება)

აღსრულების ეტაპი: დიალოგის შედეგების მიღწევა და შეფასება

რეფორმის მკაფიო ხედვის ჩამოყალიბება – პოლიტიკის დოკუმენტის, რეკომენდაციების, გზამკვლევების, საკანონმდებლო პაკეტის შემუშავება, სხვა თანმდევი პროცესების განსაზღვრა

საზოგადოების ინფორმირება (საგანმანათლებლო პროგრამები, ცნობიერების ამაღლების კამპანიები და სხვ.) PPD-ის შედეგების განხორციელების ხელშეწყობის მიზნით

PPD-ის ეფექტურობის შეფასება (მოსამზადებელი ფაზის დროს შემუშავებული მონიტორინგისა და შეფასების სისტემის გამოყენებით)

PPD-ის ანგარიშის მომზადება შედეგების, მიღებული გამოცდილებისა და რეკომენდაციების დეტალური აღწერით (მიდა მოხმარებისთვის)

გამჭვირვალობისა და ანგარიშგალდებულების წახალისება ყველა მონაწილე მხარეს შორის (გარე მონიტორინგის ანგარიშები)

კომუნიკაციის და/ან ადგომატიზების სამოქმედო გეგმის მონიტორინგი და შეფასება, ანგარიშება

საქართველო-კერძო დიალოგის „თემის ლიდერები“ და „ფასილიტატორები“ პარლამენტი

რეკომენდებულია, რომ საჯარო-კერძო დიალოგის ინიციატორმა კომიტეტმა წინასწარ განსაზღვროს თემის ლიდერები, რათა პროცესს მიანიჭოს რაც შეიძლება მაღალი ლეგიტიმაცია. თემის ლიდერის როლი საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესში შესაძლოა შეასრულოს თემატურმა მომხსენებელმა, რომელიც არის მაღალი რანგის საჯარო პირი და სიღრმისეულად იცნობს საკითხს. დიალოგის პროცესი გამყარებული უნდა იყოს მტკიცებულებები დაყრდნობით შემუშავებული წინადადებებით და მკაფიოდ განსაზღვრული ქმედებებით რეფორმის განსახორციელებლად.

თემატური მომხსენებლების მსგავსად, საჯარო-კერძო დიალოგის თემის ლიდერები კომიტეტის წევრი პარლამენტარების რიგებიდან შეირჩევიან. მათი ძირითადი როლი და ფუნქცია, დიალოგის საკითხები ინთერაციის შესწავლა, მისი ანალიზი, კონკრეტული საკანონმდებლო და მუშავების დაილოგის თანამდებობის შესრულება და ფუნქცია დაილოგის თემატურმა უნდა იყოს მტკიცებულებები დაყრდნობით შემუშავებული წინადადებებით და მკაფიოდ განსაზღვრული ქმედებებით რეფორმის განსახორციელებლად.

ფრაქციიდან, რომლებიც უშუალოდ არიან დაინტერესებული კონკრეტული პილიტიკის თემატიკით/რეფორმით და მთად არიან, უხელმძღვანელობ და მონიტორინგი გაუწიონ რეფორმის/კანონმდებლობის შემუშავებას, მიღებას და მის შეუფრებელ განხორციელებას მომავალში. შესაძლებელია ასევე დეცუატების არაფორმალური კგუფების ჩამოყალიბებაც და ამ კგუფების ფორმატებში დიალოგის საკითხის/რეფორმის მხარდაჭერა როგორც პარლამენტის შიგნით, ისე გარე დაინტერესებულ მხარეებთან.

როგორც წესი, საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესის ფასილიტატორის როლს მესამე, ნეიტრალურ მხარეს აკისრებენ. თუმცა, საპარლამენტო კონტექსტში, ეს როლი შესაძლებელია შესასრულოს პარლამენტის წევრმა, კერძოდ, თემატურმა მომხსენებელმა ან შესაბამისი კომიტეტის თავმჯდომარეებმა. ამ შემთხვევაში, აუცილებელია, რომ ფასილიტატორმა ხელი შეუწყოს მხარეებს შორის ნდობის ჩამოყალიბება-შენარჩუნებას და თავისი ნეიტრალური პირიცით, შემაკავშირებელი რგოლის როლი შესასრულოს კონსენსუსის მიღწევის პროცესში.¹⁴

საქართველო-კერძო დიალოგის სტრუქტურა პარლამენტი

მას შემდეგ, რაც პარლამენტის კომიტეტი განსაზღვრავს კონკრეტულ საკითხთან დაკავშირებით საჯარო-კერძო დიალოგის საჭიროებას და დაადგენს დიალოგში ჩართვის მზაობას როგორც პარლამენტის, ისე კერძო სექტორის მხრიდან, რეკომენდებულია, რომ კომიტეტმა ფორმალიზებული სახით ჩამოაყალიბოს შიდა ინსტიტუციური სტრუქტურა - საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმა, გაანაწილოს როლები და განსაზღვროს ვიწრო-თემატური ან ვიწრო-სექტორული სამუშაო კგუფები (საჭიროების მიხედვით) პარლამენტის შესაბამისი წევრების მონაწილეობით (იხ. დიაგრამა 1). ეს სტრუქტურა შესაძლოა სტანდარტად იქცეს ყველა

მომდევნო საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესში, თუმცა, გასათვალისწინებელი იქნება იმ მომენტისთვის არსებული კონტექსტი. პლატფორმის საკოორდინაციო სამდივნოში კოორდინატორის როლი შესაძლოა დაეკისროს კომიტეტის აპარატის უფროსსა ან რომელიმე თანამშრომელს (თემის მიხედვით), რომელიც კოორდინაციას გაუწევს დიალოგის პროცესს მთელი ციკლის განმავლობაში და პასუხისმგებელი იქნება როგორც შიდა, ისე გარე კომუნიკაციაზე დიალოგში მონაწილე მხარეებთან. სტრუქტურის განსაზღვრის შემდეგ იწყება საჯარო-კერძო დიალოგის მოსამზადებელი ფაზა.

დიაგრამა 1. საჯარო-კერძო დიალოგის რეკომენდებული სტრუქტურა პარლამენტი

პარლამენტის პომიტოფი
საჯარო-კერძო დიალოგის ინიციატორი

საქართველო-კერძო
დიალოგის პლატფორმა

საკოორდინაციო
სამდივნო

სამუშაო კგუფები:

კერძო სექტორის წარმომადგენლები, ბიზნესი და პროფესიული ასოციაციები, საფარის პალატები, მთავრობის წარმომადგენლები, საერთაშორისო პარტნიორები

03

თავი

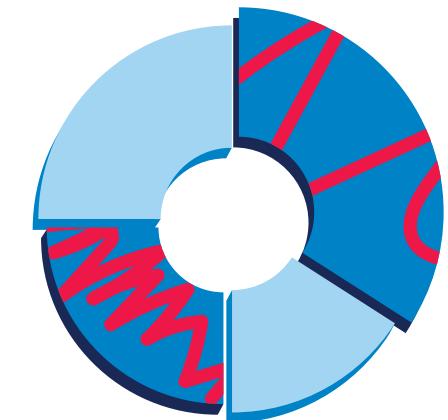
დაინტერესებული მხარეების იდენტიფიცირება და ანალიზი

საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის ფარგლებში დაინტერესებული მხარეების ჩართვა უნდა ხდებოდეს გამჭვირვალედ და მათი შერჩევა უნდა ემსახურებოდეს დიალოგის მიზნებს. მონაწილეების ჩართვა უნდა მოხდეს ტექნიკურ დისკუსიებსა და კონკრეტული სექტორის, საკითხის ან რეგიონის რეფორმის სტრატეგიების მუშაობაში. მნიშვნელოვანია, რომ კერძო სექტორმა (როგორც ასოციაციები, ისე კერძო ბიზნესის წარმომადგენლები) შეასრულოს პასუხისმგებლიანი პარტნიორის როლი, რაც გულისხმობს, რომ კერძო სექტორის

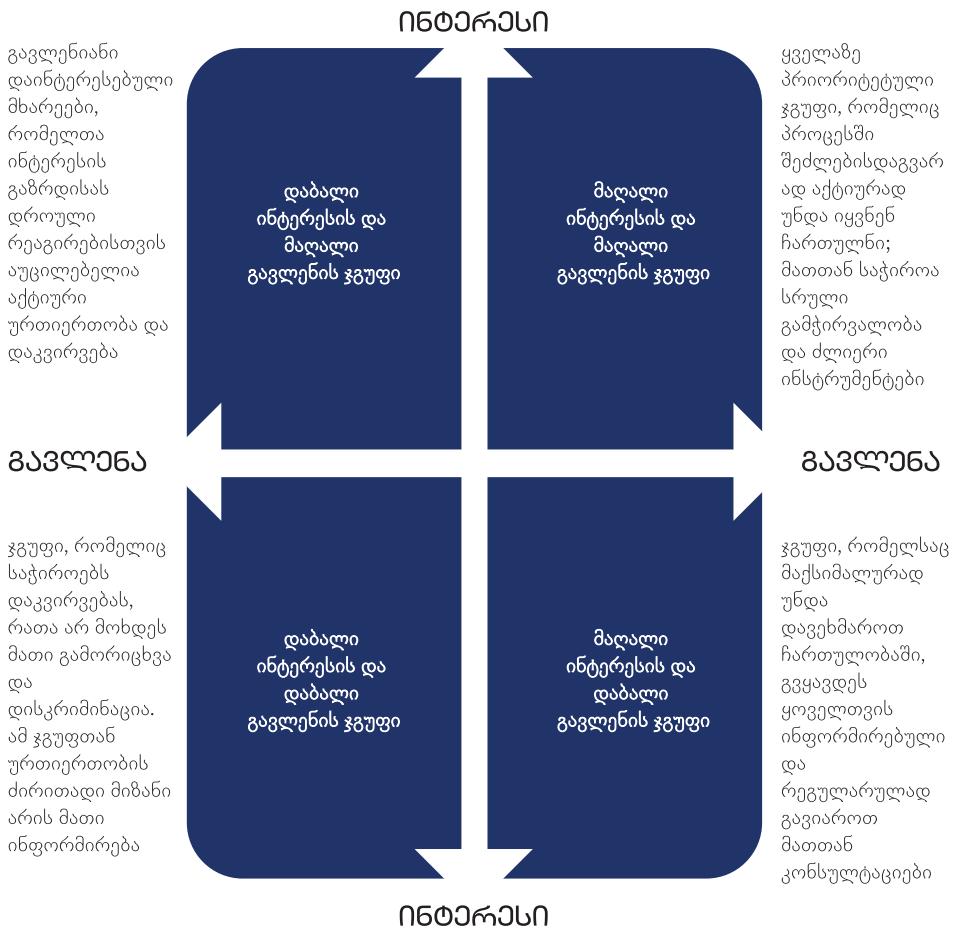
წარმომადგენლებს შორის იყოს კარგი კოორდინაცია და კვლევითი საქმიანობისა და მტკიცებულებებზე დაფუძნებული წინადადებების წარდგენისა და რეფორმების განხორციელებაში მონაწილეობის პოტენციალი. საჯარო-კერძო დიალოგის დაგეგმვისას მნიშვნელოვანია არასამთავრობო ორგანიზაციების, შრომითი კავშირებისა და სხვა კგუფების ჩართვა და მათთან მჭიდრო თანამშრომლობა, რაც რეფორმის პროცესს კიდევ უფრო დაბალანსებულს და ინკლუზიურს ხდის.

დაინტერესებული მხარეების საგენტაცია და ანალიზი

დაინტერესებული მხარეები სხვადასხვა კგუფად/გატეგორიად იყოფა. მხარეები არიან: მოქალაქეები, ბიზნეს სექტორის წარმომადგენლები, ასოციაციები და გაერთიანებები, არასამთავრობო სექტორი, საკონსულტაციო, კვლევითი და საერთაშორისო სექტორები, საჯარო უწყებები/ეროვნული მმართველობის ორგანოები და სხვა კგუფები, მათ შორის მოწყვლადი კგუფები, საერთაშორისო პარტნიორები და სხვ. ინტერესისა და გავლენის დონეების გასამიჯნად, ასევე, საკომუნიკაციო აქტივობების დაგეგმვის დროს ხშირად გამოიყენება დაინტერესებულ მხარეთა გავლენის მატრიცა, რომლის თანახმად, მიზნობრივი აუდიტორია იყოფა ოთხ კგუფად (იხ. დიაგრამა 2).

დიაგრამა 2. დაინტერესებული მხარეების ინტერესისა და გავლენის მატრიცა

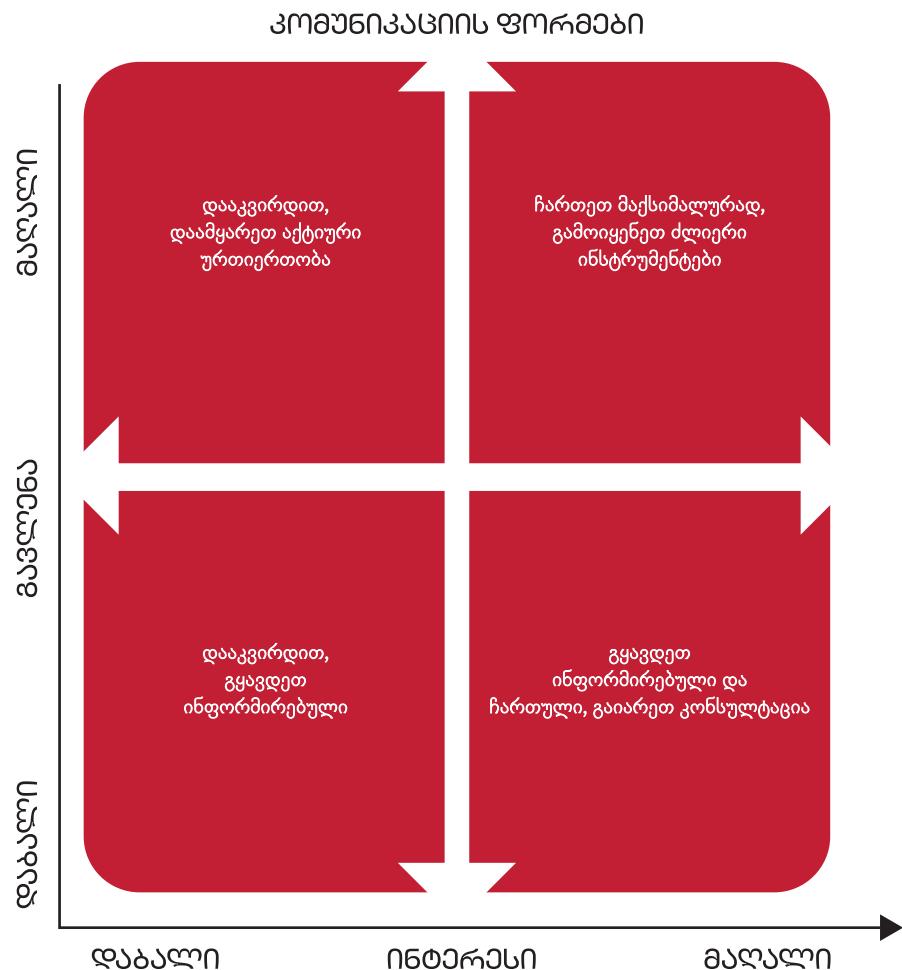
მატრიცაში ჰავუფის/სუბიექტის სწორად ასახვისთვის უნდა განისაზღვროს **ინტერესის ხარისხი – როგორია საკითხის კავშირი დაინტერესებული მხარის მიზნებთან, საქმიანობასთან; როგორი იყო მისა ჩართულობა მსგავს საკითხებზე მსჯელობაში და ა.შ. ასევე, უნდა შეფასდეს ამავე ჰავუფის/სუბიექტის გავლენა: მის გარეშე გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობა; პრიცესშე გავლენა;**

მის მიმართ სახალხო მხარდაჭერა; პრესასთან ურთიერთობის ხარისხი; ტექნოლოგიების გამოყენებით ფართო წევდომის ხარისხი; დაინტერესებული მხარის გამოცდილება გადაწყვეტილების მიღებაზე გავლენასთან დაკავშირებით. საჭარო-კერძო დიალოგის პრიცესში მნიშვნელოვანია ყველა იმ დაინტერესებული მხარის წინაშეარ

ინფორმირება, ვისტეც შეიძლება ზეგავლენა მოახდინოს შემოთავაზებულმა ცვლილებებმა, რეფორმამ თუ ახალმა რეგულაციამ. თუმცა, კომუნიკაციის ფორმები განსხვავდება მხარეების ინტერესისა და გავლენის ხარისხის მიხედვით - რაც უფრო მაღალია ინტერესი და გავლენა, მით შეტად არის საჭირო ამ

მხარეების ჩართულობა და მათთან მჭიდრო კომუნიკაცია, კოორდინაცია და კონსულტაციები. ამის საპირისპიროდ, დაბალი ინტერესის და გავლენის შემთხვევაში, საჭიროა მხოლოდ დაკვირვება და ჰავუფის ინფორმირება, რომ არ მოხდეს მათი დისკრიმინაცია და გამორიცხვა (იხ. დიაგრამა 3).

დიაგრამა 3. კომუნიკაციის ფორმები დაინტერესებული მხარეების ინტერესისა და გავლენის მიხედვით

საკარო-კერძო დიალოგის დაინტერასებული მხარეები

საჯარო-კერძო დიალოგის

პლატფორმის შემთხვევაში - იქნება ეს კონკრეტული ინიციატივის თუ რეფორმის განხორციელების ხელშემწყობი პროცესი - შიდა დაინტერესებულ მხარეებში მოიაზრება ყველა ის პირი, ყველა და ორგანიზაცია, რომელსაც დიალოგის

თემასთან, საკითხთან თუ რეფორმასთან მიმართებით სპეციფიკური ინტერესი აქვს. ყველა სხვა ჯგუფი გარე მიზნობრივ აუდიტორიაში მოიაზრება, მათი ინფორმირებისა და ჩართულობის ხარისხს კი განსაზღვრავს მათი ინტერესები და გავლენა პროცესებზე (იხ. სურათი 1).

სურათი 1. საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის შიდა და გარე დაინტერესებული მხარეები საქართველოს პარლამენტში

გარე დაინტერესებული მხარეები	შიდა დაინტერესებული მხარეები
 მოსახლეობა (ქალაქების, სოფლის, დიასპორა)	 პარლამენტის თავდომარევითი სპიკერები
 ფართო სამოქალაქო სექტორი	 პარლამენტის კომიტეტები, ფრაქციები
 საერთაშორისო პარტნიორები, დაპლომატები	 პარლამენტის აპარატის თანამშრომელი
 მედია(ცენტრალური, რეგიონული, საერთაშორისო)	 დიალოგში ჩართული სახელმწიფო უწყებები
 პრეზიდენტი, მთავრობა, სასამართლო (პოლიტიკური თანამდებობის პირები, საგარეო მოხელეები, მოსამართლე და სხვ.)	 დიალოგში ჩართული ბიზნესშრეები (ორგანიზაციები, ასოციაციები, პალატები და სხვ.)
 აზრის გავლენის ლიდერები, ფართო ბიზნეს საზოგადოება, სხვა ინტერესთა ჯგუფები	 დიალოგში ჩართული სხვა პარტნიორები - დონორები, საერთაშორისო და არასამთავრობო სექტორი
 ფართო აკადემიური საზოგადოება	 დიალოგში ჩართული აკადემიური სექტორის წარმომადგენლები, დარგის ექსპერტები

კერძო სექტორის ნარმომადგენლების შერჩევა

საჯარო-კერძო დიალოგში კერძო სექტორის წარმომადგენლების შერჩევისას ყურადღება უნდა მიექცეს იმ ფაქტორს, რომ არ მოხდეს მხოლოდ მსხვილი და გავლენიანი ბიზნესის ჩართვა პოლიტიკის შემუშავებისა და რეფორმების განხორციელების პროცესში. მნიშვნელოვანია, რომ დიალოგში ჩაერთოს მცირე და საშუალო მეწარმეების ინტერესების გამომხატველი გაერთიანებები, რომლებიც მზად არიან საკუთარი ადამიანური და, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური რესურსები მიმართონ დიალოგის მიზნებისთვის და იყენენ დიალოგის მთლიანი პროცესის პასუხისმგებლიანი მხარე და მონაწილე. რეკომენდებულია, რომ დიალოგში ცალკე კერძო კომპანიების ნაცვლად ჩართული იყვნენ ე.წ. შუამავალი ორგანიზაციები, როგორიცაა წევრობაზე დაფუძნებული ბიზნეს ასოციაციები და სავაჭრო პალატები, რომელთა მონაწილეობა კიდევ უფრო ინკლუზიურს და ყოვლისმომცველს გახდის პროცესს. რაც შეეხება სახელმწიფოს მფლობელობაში არსებულ საწარმოებს, მათი ჩართულობა უნდა იყოს შედარებით უფრო მოკრძალებული, რადგან მათი ინტერესები ყოველთვის არ არის თანხმედრაში კერძო ბიზნესის ინტერესებთან.

საჯარო-კერძო დიალოგში მონაწილე კერძო სექტორის წარმომადგენლების ექსპერტულ ცოდნასთან ერთად

პოლიტიკური დიალოგის მონაცემების შესახვა დაინტერესებულ მხარეებთან

საჯარო-კერძო დიალოგის კომუნიკაციის ძირითადი მიზანია დაინტერესებულ მხარეებს შორის კონსენსუსის მიღწევა. მხარეებს შორის კომუნიკაციისას და ინფორმაციის გაზიარებისთვის გამოყენებული უნდა იყოს ისეთი ინსტრუმენტები, რომლის მიმართაც არსებობს კოლექტიური ნდობა და ხელს შეუწყობს საჯარო-კერძო დიალოგის საკონსულტაციო პლატფორმად ჩამოყალიბდას.

ეფექტური საჯარო-კერძო დიალოგი ეფუძნება ყველა მხარისთვის ხელმისაწვდომ სანდო ინფორმაციას.

ეს ინფორმაცია შეიძლება იყოს შემდეგი ტიპის მასალები:

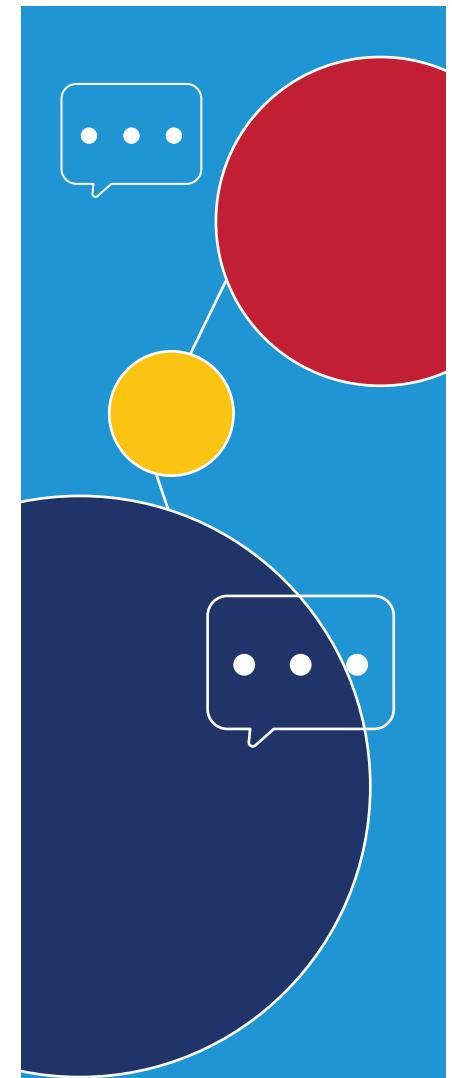
კონცეფციები, მოსაზრებები, მონიტორინგის ანგარიშები, შეფასების დოკუმენტები და სხვა სანფორმაციო მასალა. კარგად ინფორმირებული მხარეები დისკუსიაში მონაწილეობენ და გადაწყვეტილებებს იღებენ ფაქტებზე დაყრდნობით. დიალოგის აქტივობის შედეგად შექმნილი ნებისმიერი ინფორმაცია, თუ ის რამე მიზეზით არ განისაზღვრება როგორც მკაცრად კონფიდენციალური, უნდა გაზიარდეს დიალოგის მონაწილე ყველა დაინტერესებულ მხარესთან.

თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და ინტერნეტზე უნივერსალური წვდომის პირობებში, დაინტერესებულ მხარეებთან ურთიერთობისთვის

ერთ-ერთი ყველაზე ხელსაყრელი საკომუნიკაციო არხია ელექტრონული ფოსტა, ინფორმაციის სწრაფად გაცვლისთვის კი სხვადასხვა სოციალური ჰლატფორმები, ასევე, პირისპირ შეხვედრები (დღის წესრიგები, ოქმები). საჯარო-კერძო დიალოგის ე.წ. „ფასილიტატორთა“ როლია კომუნიკაციის ნებისმიერი ბარიერის მოხსნა, რაც იმას ნიშნავს, რომ დიალოგის პროცესში გამოყენებული უნდა იყოს კომუნიკაციის ის ინსტრუმენტები და საშუალებები, რაც ყველა მხარისთვის თანაბრად მისაღებია.¹⁵

პოლიტიკური გარე დაინტერესებულ მხარეებთან

საჯარო-კერძო დიალოგის მოდელის შექმნისას საჭიროა დაინტერესებულ მხარეებს შორის არსებობდეს თანხმობა. რაც უფრო გახდებილია პოზიციები, მით უფრო დიდი დრო სჭირდება პროცესის დალაგებას. მნიშვნელოვანია, რომ ინიციატორებმა კარგად განმარტონ საზოგადოებისთვის დიალოგის მანდატი და მიზნები და დიალოგი რეალურად მოემსახუროს დასახულ მიზანს, წინააღმდეგ შემთხვევაში, რისკის ქვეშ დადგება მისი წარმართვა. ფართო საზოგადოებრივი კონსენსუსისა და საკითხის/პრობლემის/რეფორმის მიმართ პოზიტიური განწყობების შექმნისთვის კრიტიკულად მნიშვნელოვანია ღია, თანმიმდევრული და შედეგზე ორიენტირებული კომუნიკაციის წარმოება. კომუნიკაციის ნაკლებობა, როგორც შიდა ისე გარე დანტერესებულ მხარეებთან, არსებითად აზიანებს საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესს. შიდა და გარე დაინტერესებულ მხარეებთან თანმიმდევრული და რეგულარული კომუნიკაციისთვის რეკომენდებულია დიალოგის კომუნიკაციის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავება დიალოგის მოსამზადებელ ფაზაში (იხ. თავი 4).

04 თავი

საქართ-კერძო დიალოგის პლატფორმა: კომუნიკაციის გეგმა

საგოგოვაბასთან ურთიერთობა და კომუნიკაცია საქართ-კერძო დიალოგის დროს

ნებისმიერი უწყებისთვის, რომელიც პასუხისმგებელია საჯარო-კერძო დიალოგის კოორდინაციიზე, ამოსავალი პრინციპი უნდა იყოს საბოგადოების ინფორმირება. საჯარო-კერძო დიალოგის ფორმატს, მასშტაბსა და ხანგრძლივობას განსაზღვრავს უშუალოდ ინიციატივა თუ განსახორციელებელი რეფორმა. დიალოგის რა ფორმაც არ უნდა იყოს შერჩეული, დიალოგის მიზნის, სტრუქტურის, პროცესისა და შედეგების კომუნიკაციის პრინციპი და მეთოდოლოგია უცვლელია.

საერთო ხედვისა და ერთიანი გზაგნილებით კომუნიკაცია ერთ-ერთი წინაპირობა დაინტერესებულ მხარეებს შორის ნდობის ჩამოსაყალიბებლად, პარტნიორული ურთიერთობების გასამყარებლად და მათი ჩართულობის შესანარჩუნებლად. იმისათვის, რომ მხარეებს შორის ჩამოყალიბდეს და შეთანხმდეს ერთიანი ხედვა და საკომუნიკაციო გზაგნილები, მნიშვნელოვანია, რომ კარგად იყოს გააზრებული თითოეული მხარის მოტივაცია, რაც საჭიროებს თანმიმდევრულ და რეგულარულ კომუნიკაციას მხარეებს შორის. საჯარო-კერძო დიალოგი უნდა იყოს ღია და ფართოდ ინკლუზიური. დანერგებული მხარეების

ინფორმირება უნდა მოხდეს დროულად, სხვადასხვა საკომუნიკაციო ინსტრუმენტისა და საერთო ინტერაქციული სივრცის გამოყენებით. პროცესის სრული გამჭვირვალობა, მათ შორის მედიასთან ღია და რეგულარული ურთიერთობა, კომუნიკაციის პროცესა უფრო ეფექტურის ხდის და ასევე იძლევა დიალოგის წარმატების მონიტორინგისა და შეფასების საშუალებას.¹⁶

კომუნიკაციის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის მიზანები

კომუნიკაციის სტრატეგიისა და დროში გაწერილი სამოქმედო გეგმის შემუშავების მიზანია საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესის მაქსიმალური ღიაობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა, შიდა და გარე დანართერესებულ მხარეებთან თანმიმდევრული და შედეგებ არიენტირებული, ორმხრივი კომუნიკაციის წარმოება, ასევე, განხორციელებული აქტივობების შედეგიანობისა და წარმატების შეფასება. კომუნიკაციის სტრატეგია შეიძლება ფოკუსირებული იყოს (ა) დიალოგის ინიციატივის აქტივობებზე, ან (ბ) შემუშავდეს კონკრეტული რეფორმის ხელშეწყობისთვის.

კომუნიკაციის სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა საჯარო-კერძო დიალოგის მოსამზადებელ ფაზაში უნდა შემუშავდეს, როდესაც ხდება დიალოგის მიზნის, განსახილველი საკითხების/თემებისა და მონაწილე პირთა წრის განსაზღვრა, ასევე დიალოგის სტრუქტურისა და ხანგრძლივობის დადგენა. კომუნიკაცია უწყვეტი პროცესია დიალოგის დაგევმვის მომენტიდან მის დასრულებამდე. კომუნიკაციის პროცესი გრძელდება ასევე დიალოგის შედეგების განხორციელების და შეფასების ეტაპზე (იხ. დიაგრამა 4).

დიაგრამა 4. კომუნიკაციის პროცესი საჯარო-კერძო დიალოგის ეტაპების მიხედვით

საჯარო-კერძო დიალოგის კომუნიკაცია

საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესის კომუნიკაცია ხდება დიალოგის მთელი ციკლის განმავლობაში, პრობლემის დიაგნოსტირების ეტაპიდან მონიტორინგისა და შეფასების ეტაპის ჩათვლით.

სტრუქტურული
დიალოგი

განხორციელებადი
რეფორმი

რეფორმები, რომლებიც
მუშაობს

დიაგნოსტირება

პრობლემის
გადაფრა

განხორციელება

მონიტორინგი
და შეფასება

01 ეტაპი

02 ეტაპი

03 ეტაპი

04 ეტაპი

კომუნიკაცია

კომიტეტის მიერ ინიცირებული საჯარო-კერძო დიალოგისთვის კომუნიკაციის სტრატეგიასა და სამოქმედო გეგმაზე მუშაობა უნდა მოხდეს პარლამენტის აპარატის სამოქმედობასთან ურთიერთობისა და ინფორმაციის დეპარტამენტთან მჭიდრო კოორდინაციით, რადგან ეს დეპარტამენტი პასუხისმგებელია პარლამენტის ერთიან ინსტიტუციურ კომუნიკაციაზე. კომიტეტის ფარგლებში დაგეგმილი საკომუნიკაციო ინიციატივები და გეგმები თანხმედრაში უნდა იყოს პარლამენტის ზოგად საკომუნიკაციო

მიზნებთან და ამოცანებთან. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ მედიასთან კომუნიკაცია პარლამენტში იმართება ცენტრალიზებულად, პრესცენტრის მეშვეობით, რომელიც მჭიდრო საქმიან ურთიერთობაშია პარლამენტში აკრედიტებულ ურნალისტებთან და რეპორტერთან მედიას მედიას ინფორმაციას და სიახლეებს პარლამენტის საქმიანობის შესახებ.

პოლიტიკური სტრატეგია და მისი შემადგენლივ ცლადებები

კომუნიკაციის სტრატეგია დაიალოგის
დაგეგმვის შემადგენელი ნაწილია და
ის მკაფიოდ უნდა განსაზღვრავდეს.
კომუნიკაციის მიზნებს და ამოცანებს.
სტრატეგია, უპირველესად, მხარეებს
შორის წდობისა და პარტნიორული
ურთიერთობების, ერთანი
საკომუნიკაციო ხედვისა და
გზავნილების ჩამოყალიბებას
ემსახურება და თანაბრად ეხება
როგორც **შიდა** (უწყების შიგნით,
დიალოგის მონაწილე მხარეებს
შორის), ისე **გარე კომუნიკაციას**
(ფართო საზოგადოება, მედია და სხვა
ჯგუფები, რომლებიც უშესალიდ არ
მონაწილეობენ დიალოგის
პროცესში).

კომუნიკაციის სტრატეგიის
შემუშავების ერთ-ერთი
მნიშვნელოვანი ასპექტია **სიტუაციის
ანალიზი**, რომლის დროსაც ხდება
ქვეყნის პოლიტიკურ-ეკონომიკური
და სოციალური კონტექსტის, ასევე,
საინფორმაციო გარემოსა და
საზოგადოებრივი განწყობებისა და
დამოკიდებულებების გაანალიზება
თემის/საკითხის მიმართ.
საჭარო-კერძო დიალოგის
შემთხვევაში, სიტუაციის ანალიზში
მოკლედ უნდა იყოს მიმოხილული
ასევე დაალოგის ინიციატივის თემა,
პრობლემა თუ რეფორმა, ძირითადი
დაინტერესებული მხარეები,
პოტენციური საკომუნიკაციო
გამოწვევები და სტრატეგიის

კანხორციელებასთან დაკავშირებული
რისკები. სიტუაციის ანალიზისთვის
ინფორმაციის მოძიება ხდება როგორც
ღია წყაროებიდან (ანგარიშები,
კვლევები, პოლიტიკის დოკუმენტები
და სხვ.), ისე დაინტერესებულ
მხარეებთან ინტერვიუების შედეგად.
სიტუაციის ანალიზისთვის საჭირო
ინფორმაცია, დიდწლად,
დამუშავებული იქნება საჯარო-კერძო
დიალოგის მოსამზადებელ ფაზაში,
როდესაც ხდება სამაგიდე კვლევის
ჩატარება და წინასწარ
მოსამზადებელი შეხვედრების
ორგანიზება დაინტერესებულ
მხარეებთან მათი ინტერესებისა და
პოზიციების გაზიარების მიზნით.
სიტუაციის ანალიზზე დაყრდნობით
ხდება კომუნიკაციის ძირითადი
გამოწვევებისა და სტრატეგიის
განხორციელების რისკების
იდენტიფიცირება, ასევე,
რეკომენდაციების შემუშავება
გამოწვევების გადასაჭრელად და
რისკების შესარბილებლად.

შემდეგ ეტაპზე განისაზღვრება
საჯარო-კერძო დიალოგის
საკომუნიკაციო მიხია, ხედვა და
კომუნიკაციის პრინციპები
როგორიცაა, მაგალითად,
ანგარიშმაღლდებულება, ეთიკურობა,
ღიაობა და გამტკირვალობა,
სამართლიანობა, ინკლუზიურობა და
ინოვაციურობა. ამ მისიასა და ხედვაზე
დაყრდნობით, ასევე საჯარო-კერძო

დიალოგის მიზნის გათვალისწინებით,
განისაზღვრება დიალოგის
კომუნიკაციის მიზნები და ამონცანები,
ხდება დანონტრესებული მხარეების
ანალიზი (ი. თავი 3) და მათზე
მორგებული ძირითადი გზავნილების
(ზოგადი, კონკრეტული) შემუშავება. ამ
საერთო ხედვისა და ერთიანი
გზავნილების ჩამოყალიბება უნდა
მოემსახუროს სწორედ
დაინტერესებულ მხარეებს შორის
ნდობის ჩამოყალიბებას და მათი
ჩართულობის შენარჩუნებას
დიალოგის მთელი პროცესის
განვლობაში.

საჯარო-კერძო დიალოგის
პლატფორმის კომუნიკაციის მიზნებისა
და ამოცანების მიხედვით
განისაზღვრება ამ მიზნებისა და
ამოცანების მისაღწევად
რეკომენდებული და/ან აუცილებელი
აქტივობები. ეს აქტივობები

დეტალურად გაიწერება სტრატეგიის
განხორციელების გეგმაში -
სამოქმედო გეგმა. შემდევ ეტაპზე
ხდება საკომუნიკაციო არხების
იდენტიფიცირება. არხების
განსაზღვრისას, როგორც წესი,
გათვალისწინებული უნდა იყოს
ქვეყნის საინფორმაციო გარემო (ანუ
ინფორმაციის რა წყაროებით
სარგებლოს ქვეყნის
მოსახლეობა/მიზნობრივი
აუდიტორია), საჯარო-კერძო
დიალოგის დაინტერესებული
მხარეები და აქტივობები.

კომუნიკაციის სტრატეგიის შინაარსი/ჩარჩო(ნიმუში).

ნებისმიერ სტრატეგიას, მათ შორის საკომუნიკაციოს, სჭირდება ადამიანური, ტექნიკური და ფინანსური რესურსები. იმისთვის, რომ სტრატეგიის/გეგმის განხორციელება იყოს რეალისტური, სწორად უნდა შეფასდეს პარლამენტის/კომიტეტის არსებული რესურსები და გამოიკვეთოს საჭიროები, სადაც პარლამენტი/კომიტეტი საჭიროებს მხარდაჭერას გარე დაინტერესებული მხარეების, მათ შორის საერთაშორისო პარტნიორების მხრიდან. პასუხისმგებელი პირებისა და საორგენტაციო ბიუჯეტის განსაზღვრა ხდება სამოქმედო გეგმაში.

მონიტორინგი და შეფასება

სტრატეგიული დაგეგმვისა და განხორციელების მნიშვნელოვანი ნაწილია. მონიტორინგისა და შეფასების კომპონენტი უზრუნველყოფს რესურსების სათანადო გამოყენებას, საჭიროების შემთხვევაში, დამატებითი რესურსების მოძიებას, ეფექტუარობას და დაგეგმვისა და განხორციელების ნაწილში საჭირო ცვლილებების განსაზღვრას. სტრატეგიით/სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული აქტივობების პროგრესის დადგენის მიზნით, რეგულარულად უნდა გააზომოს და შეფასდეს ცალკეული აქტივობების შედეგი და მომზადდეს პერიოდული ანგარიშები, რომელიც მოიცავს განვითარების მიზანის მიზანია:

- რა აქტივობა იყო დაგეგმილი კონკრეტული პერიოდის განმავლობაში? ✓
- რა შესრულდა და როგორ კონკრეტული პერიოდის განმავლობაში? ✓
- რა ვერ განხორციელდა და რამომ? ✓
- რა უნდა გაკვითდეს ხელისშემსრულებლი პირობების გასასამიზრალებლად? ✓
- რა უნდა შეიცვალოს თავად გეგმაში ახალი რეალობის გათვალისწინებით? ✓

ანგარიშის მონაცემების საფუძველზე, საჭიროების შემთხვევაში, უნდა შევიდეს ცვლილებები როგორც სტრატეგიაში, ასევე სამოქმედო გეგმაში.

საერთო ჭამში, სტრატეგიის შემუშავების მიზანია:

- გაპაპანალიზოთ კონფესტი, რომელიც გვინდის კომუნიკაცია ✓
- განვითარებით კომუნიკაციის მიზნები და ამოცანები ✓
- გაპაპანალიზოთ მიზნობრივი აუდიომორიზაცია დაგენერიკის მიზნით, რეგულარულად უნდა გააზომოს და შეფასდეს ცალკეული აქტივობების შედეგი და მომზადდეს პერიოდული ანგარიშები, რომელიც მოიცავს შემდეგ ინფორმაციას:

- განვითარებით, რა არხებით და როგორი გვიპილება პერიოდის განმავლობაში? ✓
- განვითარებით, რა რესურსები გვთირდება სტრატეგიის/გეგმის განსახორციელებლად ✓

- განვითარებით მონიტორინგისა და შეფასების ინდიკატორები, რითაც შევაფასებთ სტრატეგიის განხორციელების შედეგებს და წარმატებას ✓

დიაგრამა 5. საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის კომუნიკაციის პროცესი

საჯარო-კერძო დიალოგის კომუნიკაცია

→ განსაზღვრეთ მიზანი	→ განსაზღვრეთ გზავნილები თემის	→ შეიმუშავეთ საწყისი გეგმა	→ დაიწყეთ გეგმის განხორციელება	→ შეაფასეთ გეგმის განხორციელება
→ ჩამოაყალიბეთ რეფორმის მიზანი	→ მხარდაჭერის თვის	→ შეარჩიეთ სწორი დრო და მომენტი	→ განსაზღვრეთ ჩართულობის ზოგადი სტრუქტურა	→ შეაფასეთ ზეგავლენა
→ შეაფასეთ რისკები	→ განსაზღვრეთ ჩართულობის ზოგადი სტრუქტურა	→ განსაზღვრეთ კონკრეტული აქტივობები	→ გაანალიზეთ დანართები შეცდომები და ცვლილებები ასახეთ გეგმაში	→ გაანალიზეთ შეცდომები და ცვლილებები ასახეთ გეგმაში
→ გაანალიზეთ დანართები შეცდომები და ცვლილებები ასახეთ გეგმაში				

კომუნიკაციის სტატუგის განხორციელების სამოქადო გეგმა

საჯარო-კერძო დიალოგის
პლატფორმის კომუნიკაციის
სამოქმედო გეგმა კომუნიკაციის
სტრატეგიის განუყოფელი ნაწილია. ის
დამსმარე, პრაქტიკული დოკუმენტია
საჯარო-კერძო დიალოგის
ინიციატორი კომიტეტისთვის, რათა
ეფექტურია და თანმიმდევრულად
განახორციელოს აქტივობები,
რომლებიც განისაზღვრა

საკომუნიკაციო მიზნებისა და
ამოცანების შესასრულებლად.
სამოქმედო გეგმა არის დროში
გაწერილი დოკუმენტი, რომელიც
ადგენს თითოეული აქტივობის
განხორციელების ვადებს,
პასუხისმგებელ პირებს/ერთეულებს,
შესრულების/შედეგის ინდიკატორებს
და საორიენტაციო ბიუჯეტს (იხ.
დანართი II).

ეადის როლი საკარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის კომუნიკაციის პროცესში

საჯარო-კერძო დიალოგის
პლატფორმაში მედიის ჩართულობას
დიალოგის პროცესისა და შედეგების
შესახებ ფართო საზოგადოების
ინფორმირების დატვირთვა აქვს.
სამოქალაქო საზოგადოებისა და,
ზოგადად, მოსახლეობისთვის
დიალოგის მექანიზმი მისაღები და
მისასალმებელია განსაკუთრებით
მაშინ, თუ ის პოლიტიკურად
ნეიტრალური, ინკლუზიური და
გამჭვირვალეა. კომუნიკაციისას
მნიშვნელოვანია მოლოდინების
სწორად მართვა, რათა არ მოხდეს

ისეთი განუყობის შექმნა, რომ
დიალოგი თავისთავად გააუმჯობესებს
ქვეყანაში ეკონომიკურ
მდგომარეობას, შექმნის სამუშაო
ადგილებს და სხვა სოციალურ
სარგებელს.

მედიასთან ურთიერთობა მთლიანი
კომუნიკაციის პროცესის ერთ-ერთი
მნიშვნელოვანი ასპექტია.

მნიშვნელოვანია, რომ შეიქმნას
ინფორმირებული ქსელი, რისთვისაც
საჭიროა, რომ

პარლამენტმა/კომიტეტმა
განსაზღვროს ძირითადი მედია
პარტნიორები დიალოგის პროცესში
და დროულად და რეგულარულად
მიაწვდოს მას ინფორმაცია. პირველი
შეტყობინება, რაც მედიამ უნდა
მიიღოს, არის საჯარო-კერძო
დიალოგის პლატფორმის მოკლე

რეკომენდებულია, რომ საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის სამდივნომ
მედიასთან ორი ძირითადი მიმართულებით იმუშაოს:

01

ცოდნის ამაღლება, პროფესიული
განვითარება: ეკონომიკურ და ბიზნეს
თემატიკაზე მუშაობა
უურნალისტებისგან მოითხოვს
სპეციფიკურ ცოდნას. საჯარო-კერძო
დიალოგის გარე დაინტერესებულ
მხარეებთან კომუნიკაციისას
მნიშვნელოვანია, რომ მედიისთვის
ყოველთვის იყოს ხელმისაწვდომი
ისეთი ინფორმაცია, რაც მათ საერთო
კონტექსტსა და საკითხის სპეციფიკაში
გათვითონობიერებაში დაეხმარება.
ასევე, მნიშვნელოვანია, განმარტოს,
თუ რა არის საჯარო-კერძო
დიალოგის პლატფორმის მთავარი
არსი და მიზანი და რა მოსალოდნელ
შედეგებს ელიან პროცესის ბოლოს
მაში მონაწილე მხარეები.

02

ინფორმაციის გაზიარება დიალოგის
პროცესში: რეგულარული
მედიაგაშუქებისთვის მნიშვნელოვანია
დიალოგის პროცესისა და
განსაზღვრელი თემის/საკითხის
მიმართ ინტერესის შენარჩუნება, რაც
თავის მხრივ დამოკიდებულია
ინფორმაციულად დატვირთული
სიახლეების დროულად
გავრცელებაზე. დროთა
განმავლობაში, გაღრმავდება
უურნალისტების ცოდნაც დიალოგის
თემატიკის ირგვლივ და მედია ამ
დინამიური პროცესის ნაწილი
ბუნებრივად გახდება.

თანამდებოვა ტექნიკური გივის საპარო-კორდო დიალოგის პროცესში

საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესში სულ უფრო ხშირად გამოიყენება უახლესი ინფორმაციული ტექნიკური გივი, ასევე, მონაცემთა შეგროვებისა და ანალიზის სხვადასხვა მექანიზმი. ციფრულმა რევოლუციამ, ინტერნეტზე უნივერსალურმა წვდომამ და სოციალური ქსელების განვითარებამ ადამიანებს შორის ინტერაქცია ბევრად მარტივი და სწრაფი გახადა. ახალ საინფორმაციო გარემოში შეიცვალა ურთიერთობებისა და ინფორმაციის გავრცელების ფორმებიც და ტემპიც, მათ შორის ახალი რეგულაციებისა და რეფორმების შესახებ. ორმხრივი კომუნიკაციისა და უკუკავშირისთვის გამოიყენება როგორც სატელეფონო და ელექტრონული კომუნიკაციის არხები და პორტალები, ისე ონლაინ საკონსულტაციო პლატფორმები. ახალი ტექნიკულოგიების ეფექტუანი გამოყენებით უმჯობესდება სახელმწიფო მმართველობის ხარისხი, უფრო ღია და გამჭვირვალე ხდება გადაწყვეტილებების მიღებისა და აღსრულების პროცესი, საზოგადოებას კი საშუალება ეძლევა, ერთის მხრივ, ჩაერთოს სახელმწიფო პროგრამებისა და რეფორმების დაგეგმვისა და შემუშავების პროცესში, ხოლო, მეორეს მხრივ, აკონტროლოს

მიღებული გადაწყვეტილებები რეალურ დროში.

მაგალითად, ევროკავშირის წევრ ქვეყნებში სულ უფრო მზარდია დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით - ქვეყნების უმრავლესობა კონსულტაციებისთვის იყენებს ცენტრალიზებულ ან ლოკალურ საკონსულტაციო ვებგვერდებს. თავის მხრივ, საქართველოს პარლამენტი, ოფიციალური ვებგვერდის საშუალებით, დაინტერესებულ მხარეებს და ფართო საზოგადოებას ჩართულობის სხვადასხვა მექანიზმს სთავაზობს, მათ შორის არის კანონპროექტებზე კომენტარების დატოვების შესაძლებლობა.¹⁷ საკანონმდებლო ორგანოს ვებგვერდზე ინტეგრირებულია ასევე პორტალი „ჩაერთე“¹⁸, რომელიც ამომრჩეველს საშუალებას აძლევს, ელექტრონულად გამოხატოს საკუთარი აზრი, მისწეროს პარლამენტს, შექმნას ახალი პეტიცია ან ხელმოწერით შეუერთდეს არსებულს, ასევე, გახდეს საკანონმდებლო ინიციატივის ელექტრონული ხელმომწერი.

საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესში

განსაკუთრებული მნიშვნელობა სწორედ ორმხრივ კომუნიკაციას და უკუკავშირს ენიჭება. ახალი ტექნიკულოგიების გამოყენებით დიალოგისთვის შექმნილი უკუკავშირის მექანიზმი ემსახურება ინფორმაციის გამჭვირვალობას და სექტორებს შორის გაუმჯობესებულ

კოორდინაციას, ინფორმაციის/უკუკავშირის სწრაფად გაზიარებას მხარეებს შორის, რაც, თავის მხრივ, აჩეარებს რეფორმის პროცესს, ასევე, კერძო სექტორის წარმომადგენლების უფრო ფართო ჩართულობას და პროცესის მეტი ინკლუზიურობას.

ინფორმაციის
გამჭირვალობა
საჯარო და კერძო
სექტორებს შორის
კოორდინაციის
გაუმჯობესება

01

ინფორმაციის და
უკუკავშირის სწრაფად
გაზიარება მხარეებს შორის
რეფორმის პროცესის
დაჩქარება

02

პროცესის მეტი
ინკლუზიურობა
ფართო ჩართულობის
უზრუნველყოფა

03

რა მიზანი აპგს ახალი
ტექნიკულოგიების გამოყენებას
საპარო-კორდო დიალოგში?

სხვადასხვა ტექნიკულოგიის გამოყენება ხელს უწყობს საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესის ეფექტუანად წარმართვას და პოლიტიკის შემუშავებისა და რეფორმების მხარდამჭერი უკუკავშირის მექანიზმის დანერგვას. აუდიტორიის მიხედვით განსხვავდება კომუნიკაციის ინსტრუმენტები და არხები, განსხვავებულია ასევე უკუკავშირის ფორმები და შედეგები.

05

თავი

მონიტორინგი და შეფასება

მონიტორინგი და შეფასება

საჯარო-კერძო დიალოგის მართვის, პროცესის მონიტორინგისა და შედეგების შეფასების ეფექტური ინსტრუმენტია. ეს ინსტრუმენტი უნდა იყოს მოქნილი, მარტივი და ადვილად გამოყენებადი, ასევე, დაინტერესებულ მხარეებს უნდა მისცეს შიდა პროცესების რეგულარულად მონიტორინგის შესაძლებლობა და წაახალისოს პროცესის სრული გამჭვირვალობა და

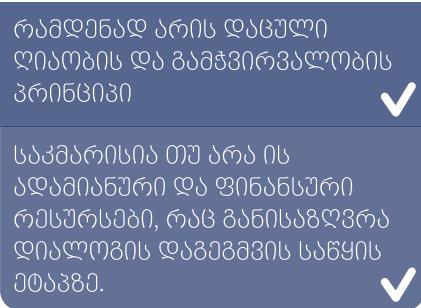
ანგარიშგალდებულება.

მონიტორინგისა და შეფასებისთვის მნიშვნელოვანია, მკაფიოდ განისაზღვროს დიალოგის მიზნებისა და ამოცანების, ასევე, მოსალოდნელი ზეგავლენის შეფასების ინდიკატორები და აქტივობების განხორციელების ვადები, რაც მხარეებს მისცემს როგორც სანდო მონაცემების შეგროვების შესაძლებლობას, ისე აამაღლებს მათ მოტივაციას, ხელი შეუწყონ დიალოგის ეფექტურ და შეფერხებელ განხორციელებას.¹⁹

მონიტორინგის პასუხისმგებლობა შესაბამისად უნდა გადანაწილდეს დიალოგის მონაწილე მხარეებს შორის. მონიტორინგი მოიცავს ასევე დამტკიცებული რეფორმების განხორციელების სტატუსის შემოწმებასაც. დიალოგის მონაწილეებს შორის შესაძლოა განისაზღვროს პირთა წრე, რომლებიც დააკვირდებიან იმას, თუ რამდენად აღწევს დაეგმილ მიზნებს შეთანხმებული და დამტკიცებული რეფორმები წინასწარ დადგენილ ვადებში.

საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესის შეფასება მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ საბოლოო შედეგის შეფასება, არამედ დიალოგის ფარგლებში დაგეგმილი აქტივობების შეფასებაც, რაც დაეხმარება დიალოგში მონაწილე მხარეებს, განსაკუთრებით კი, ინიციატორ მხარეს, შეაფასოს შემდეგი:

რამდენად არის მიღწეული დასახული მიზნები შეფასების ეთაპისთვის ✓
რამდენად ეფექტურია ჩართულობისა და კომუნიკაციის გამოყენებული მექანიზმები ✓
რამდენად ხელმისაწვდომია ჩართულობის ფორმები და ინსტრუმენტები ყველა დაინირესებული მხარის თანაბარი და ინკლუზიური მონაცილეობისთვის ✓
არის თუ არა ჩართულობა წარმომადგენლობითი და მონაცილეობას თუ არა დიალოგში საწყის ეტაპზე იდენტიფიცირებული ყველა ორგანიზაცია, პირი და ჯგუფი ✓
არის თუ არა შეფასების ეტაპზე მიღწეული შედეგები დამაკაყოფილებების და რა კომენტარები და შენიშვნები აქვთ დაინირესებულ მხარეებს პროცესთან მიმართებითი ✓

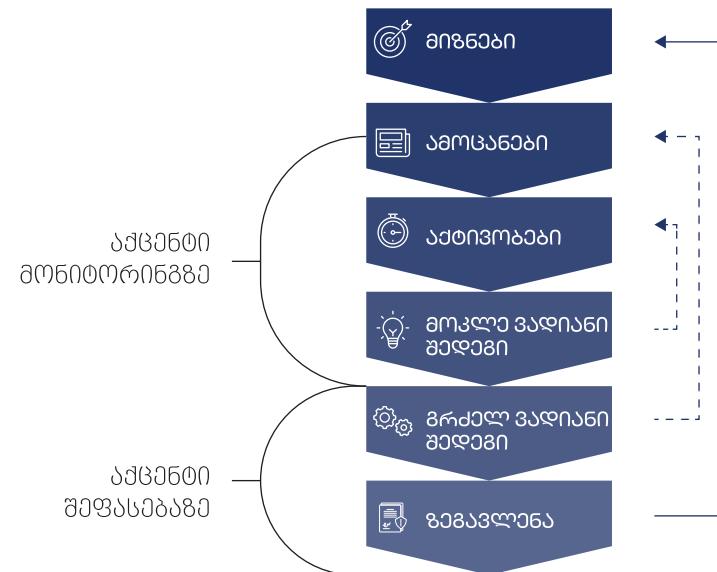

დიალოგის ფარგლებში დაგეგმილი აქტივობებისა და მყისიერი შედეგების შეფასება. ამის საპირისპიროდ, დიალოგის **შეფასება**, არის უფრო დროში გაწერილი საქმიანობა, რომელიც ფოკუსირებულია უფრო საბოლოო შედეგზე და ზეგავლენის შეფასებაზე და მიზნად ისახავს იმის ჩვენებას, თუ რა ხარისხით მოხდა დიალოგით განსაზღვრული მიზნის მიღწევა (იხ. დიაგრამა 6).²⁰

საჯარო-კერძო დიალოგის
პლატფორმის შიდა მონიტორინგი
ემსახურება პროცესის შემდგომ
დაგეგმარებას. ამ დროს ხდება

დიაგრამა 6. საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის მონიტორინგისა და შეფასების განსხვავებული ფოკუსი

საჯარო-კერძო დიალოგის მონიტორინგი და შეფასება განსხვავებული ფოკუსი

წყარო: <HTTP://www.publicprivatedialogue.org/tools/ppdhandbook.pdf>

06

თავი

რეკომენდაციები

საჯარო და კერძო სექტორებს შორის ნდობის ჩამოყალიბება და პოლიტიკის საკითხებზე კომუნიკაცია და კონსენსუსის მიღწევა ქვეყნის სწრაფი ეკონომიკური განვითარების და ჰანძალი ბიზნეს გარემოს ფორმირების ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილი და წინაპირობა. საჯარო-კერძო დიალოგის ინიცირებით დაინტერესებულ მხარეებს შორის იწყება ფართო დისკუსია და მსჯელობა საჯარო პოლიტიკისა და რეფორმების გარშემო. დიალოგის დრო, გამჭვირვალებული პროცესი, რომელშიც თანაბრად და მიუკერძოებლად არის ჩართული ყველა დაინტერესებული მხარე, არსებითად უწყობს ხელს პოლიტიკის პროცესის ლეგიტიმაციას, სანდობის ამაღლებას ფართო საზოგადოებაში და რეფორმების ეფექტიან, სწრაფ და შეუფერხებელ განხორციელებას.

საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის მდგრადი მიზანია, რომ საქართველოს პარლამენტმა შექმნას და დანერგოს ისეთი ინსტიტუციური მოდელი, რომელიც მისი ორგანიზაციული სტრუქტურისთვის, ასევე ზოგადი პოლიტიკური-ეკონომიკური კონტექსტისთვის არის მართებული. როგორი ფორმითაც არ უნდა ჩამოყალიბდეს დიალოგის პლატფორმა, მნიშვნელოვანია, რომ მან ხელი შეუწყოს საჯარო და კერძო სექტორებს შორის ნდობის ჩამოყალიბებას, პარტნიორული ურთიერთობების გაღრმავებას და საჯარო პოლიტიკისა და რეფორმების საკითხებზე ღია და გამჭვირვალე დიალოგის წარმართვას.

ფორმალიზებული მექანიზმის შექმნით, მეტია ალბათობა იმისა, რომ პარლამენტის მიერ ინიცირებულ საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესს ეწერა მეტი სანდობა, იქნება განვითარებითი და უკეთ ინტეგრირებული მის ინსტიტუციურ მოწყობასთან. თანამდევრულობისთვის მნიშვნელოვანია, რომ შეიქმნას ისეთი ინსტიტუციური ჩარჩო, რომელიც უზრუნველყოფს დიალოგის დაგეგმვისა და განხორციელების პროცესის წარმართვას ერთანი სტანდარტით, მონიტორინგისა და შეფასების ერთიანი სისტემით და ფართო საზოგადოებასთან კომუნიკაციის ერთიანი, ინსტიტუციური მიდგომით. საქართველოს პარლამენტში საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის მდგრადი მოდელის შესაქმნელად და მისი არსება და მნიშვნელობის შესახებ შიდა და გარე დაინტერესებული მხარეების ცნობების ასამაღლებლად, რეკომენდებულია:

საქართველოს პარლამენტში ხელმისაწვდომი საზედამხედველო და მოქალაქეთა ჩართულობის მექანიზმების ინვენტარიზაცია და შედარებითი მიმოხილვა, ასევე, მოკლე გზამკვლევის ან/და ინფორმაციის მომზადება.

საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის შემდგომი ინსტიტუციონალიზაცია, მ.შ. საჯარო-კერძო დიალოგის მუდმივმოქმედი საკონსულტაციო საბჭოს შექმნის ფორმით

ცვლილებებს რეგლამენტში,
საჭიროებს ფართო კონსულტაციებს
პარლამენტის ხელმძღვანელობასთან
და ბიზნეს სექტორთან). საბჭოს მიზანი
იქნება პარლამენტის
კანონშემოქმედებით და
საზედამხედველო საქმიანობაში
კერძო სექტორთან თანამშრომლობის
ხელშეწყობა და ბიზნეს გარემოს
გაუმჯობესებისკენ მიმართული

რეფორმების პროცესში კერძო
სექტორთან სისტემური და
კოორდინირებული მუშაობის
უზრუნველყოფა.
კომიტეტების აპარატების
თანამშრომლებისთვის
ტრენინგ(ებ)ის ორგანიზება
საჯარო-კერძო დიალიგის
შესახებ ცნობიერების ამაღლების
მიზნით.

ევროკომისის ცენტრალური პლატფორმა „გამოხატე შენი აზრი“. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_en

ევროკავშირის შესახებ ხელშეკრულება (TEU). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=cel-ex:12012M/TXT>

ხელშეკრულება უკეთესი კანონშემოქმედების შესახებ. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L._2016.123.01.0001.01.ENG

უკეთესი რეგულირების სახელმძღვანელო, ევროკომისია. https://commission.europa.eu/system/files/2021-11/swd2021_305_en.pdf

საქართველოს ინვესტორთა საბჭო. <https://investorscouncil.ge/ka/>

საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების 2016–2020/2021–2025 წლების სტრატეგია. www.economy.ge/uploads/files/2017/ek__politika/sme_strategy/sme_development_strategy_2021_2025_.pdf

თემატური მომხსენებლის გზამკვლევა. https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00Z929.pdf

საპარლამენტო თემატური მოკვლევის გზამკვლევა, 2019. www.undp.org/ka/georgia/publications

ნორმატიული აქტების აღსრულების კონტროლის (ნააც) გზამკლევი პარლამენტისთვის. <https://web-api.parliament.ge/storage/files/shares/naak/haak-gzamkvlevi.pdf>

რაინჰოლდ ციპლელისი, იურიდიული მეთოდების მოძღვრება, ბეჭის გამომცემლობა, მიუნხენი, 2006 (ქართულ ენაზე GTZ 2009), გვ. 31. (ამონარიდი ნააც-ის გზამკლევიდან)

რეგულირების გავლენის შეფასება – პრაქტიკული სახელმძღვანელო. <https://library.iliauni.edu.ge/wp-content/uploads/2021/06/43.-regulirebis-gavlenis-shephaseba-praqtikuli-sakhelmdzghvanelo.pdf>

საჯარო-კერძო დიალოგი კონკრეტული სექტორებისთვის (აგრობიზნესი), ანგარიში, მსოფლიო ბანკი. <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/275591504194159650/public-private-dialogue-for-specific-sectors-agribusiness>

საჯარო-კერძო დიალოგის კომუნიკაცია, მსოფლიო ბანკი. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/557511471584605064/pdf/I07900-v3-WP-TAG-TOPIC-investment-climate-PUBLIC.pdf>

Public Private Dialogue (PPD) with the Use of New Technologies, კვლევის ანგარიში. <https://www.enterprise-development.org/wp-content/uploads/BEWG-PPD-report-final.pdf>

Benjamin Herzberg, World Bank Group, PPD Forum, “Good practices in PPD”, პერსონალური ჩანაწერი

Making the Most of Public-Private Dialogue: An Advocacy Approach. https://ppd.cipe.org/wp-content/uploads/2014/07/ppd_052411.pdf

Policy Papers and Policy Analysis, სტენორდის უნივერსიტეტი. <https://law.stanford.edu/wp-content/uploads/2015/04/Definitions-of-White-Papers-Briefing-Books-Memos-2.pdf>

საჯარო-კერძო დიალოგი პოლიტიკის დაგეგმვის საწყის ეტაპზე, IDFI, 2017. https://idfi.ge/public/upload/IDFI_Photos_2017/PPD_G4G/PPD_Eng_PRINT.pdf

საქართველოს პარლამენტის ვებგვერდი. <https://parliament.ge/>

გამოყენებული ლიტერატურა და ცყაროები

საჯარო-კერძო დიალოგის გამოყენების კარგი პრაქტიკის ქარტია კერძო სექტორის განვითარებისა და ინკუსტიური ზრდისთვის. www.publicprivatedialogue.org/charter/

საჯარო-კერძო დიალოგში არსებული სიტუაციისა და გამოწვევების შეფასება, აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტო, ივლისი 2016. https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00MDXT.pdf

საჯარო-კერძო დიალოგის სახელმძღვანელო ბიზნეს სექტორის წარმომადგენლებისთვის. www.publicprivatedialogue.org/tools/PPDhandbook.pdf

მეწარმეობის განვითარების დონორთა კომიტეტი. www.enterprise-development.org/

Literature Review of Best Practices in Designing and Conducting Public-Private Dialogues (PPDs) in Sub-Saharan Africa (with an emphasis on fertilizer PPDs). www.canr.msu.edu/fsg/projects/Literature%20Review%20of%20Best%20Practices%20in%20PPDs%20Final%2011-5-2018_1.pdf

საჯარო-კერძო დიალოგის სახელმძღვანელო. www.publicprivatedialogue.org/tools/PPDhandbook.pdf

საქართველოს პარლამენტის სტრატეგიული განვითარების გეგმა 2022-2024 წლები.

საქართველოს მთავრობის დადგენილება N629. <https://matsne.gov.ge/ka/document/download/4747283/0/ge/pdf>

საჯარო კონსულტაციების ინსტრუქცია – პოლიტიკის დაგეგმვის, მონიტორინგისა და შეფასების სახელმძღვანელო. https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00Z7MZ.pdf

საჯარო კონსულტაციების დადგენილება №35 რეგულირების ზეგავლენის შეფასების მეთოდოლოგიის დამტკიცების შესახებ. www.matsne.gov.ge/ka/document/view/4776100?publication=0

საჯარო-კერძო დიალოგი განვითარებად ქვეყნებში, OECD, ბმული. www.google.es/books/edition/_/zmNowgEACAAJ?hl=es&sa=X&ved=2ahUKEwjpb4bGR6YmDAxW_zAIHHS5nAqYQ7_lDgQIGRAC

01

დანართი

საქართველოს
ორგანიზება
საქართველოს
პარლამენტი: ძირითადი
აქტივობების ნუსხა

საქართველოს დიალოგის ორგანიზაცია საქართველოს

პარლამენტი

ძირითადი აქტივობების წუხა: რა არ უნდა გამოგვრჩეს PPD-ის ორგანიზებისას?

#	აქტივობა	სტატუსი (არ დაწყებულია, მიმდინარე, დასრულებულია)	შესრულების საბოლოო ვადა	პასუხისმგებელი პირი / ერთეული	მხარდაჭერა	შენიშვნა
მოსამზადებელი ფაზა: საჯარო-კერძო დიალოგის მომზადება						
1	საკითხის მოკვლევის თაობაზე PPD-ის ჩატარების აუცილებლობის დადგენა			კომიტეტი		
2	PPD-ის მოსამზადებელი ფაზის კორალინატორის განსაზღვრა			კომიტეტი		
3	სამაგიდუ კვლევის ჩატარება, წინასწარ მოსამზადებელი შეხვედრების ორგანიზება, მხარეების ინტერესებისა და პოზიციების გამიარება			კომიტეტი		
4	პოლიტიკისა დოკუმენტისა და წინადადებების სამუშაო ვერსიების მომზადება			კომიტეტი		
5	PPD-ის მოსამზადებელი დენტიფიცირება და მათი ჩართულობის მუქინიშვილი შეკრება			კომიტეტი	გარე დაინტერესებულ მხარეებთან კომუნიკაციით	
6	დაფინანსების საჭიროების განსაზღვრა და დონორთა დახმარების მობილიზება			კომიტეტი		
7	PPD-ის ინსტიტუციური მანადატის განსაზღვრა, დიალოგის ფორმალიზება საჭიროების შემთხვევაში			კომიტეტი		
8	მაგისტრალური სამდივნოს ფირმირება, ფუნქციებისა და მოვალეობების გადანაწილება			კომიტეტი		
9	PPD-ის კანიურიკაციის სტრატეგიის გეგმის მომზადება პროცესის მაქსიმალური ღიაობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველსაყოფად			კომიტეტი	აპარატის ხელმძღვანელობასთან კოორდინირებით	
10	PPD-ის ადვოკატიურების გეგმის მომზადება (საჭიროების შემთხვევაში) რეფორმის მხარდაჭერი კამპანიების ორგანიზებისა და ფართო სამოგებელი მომზადების უზრუნველყოფით			კომიტეტი	აპარატის ხელმძღვანელობასთან კოორდინირებით	
11	მონიტორინგისა და შეფასების ინდიკატორების განსაზღვრა დიალოგის მიზნების, ამონარების, აქტივობებისა და მოსალილდნებლი შედეგების მიზევით			კომიტეტი	დაინტერესებულ მხარეებთან კოორდინირებით	
PPD-ის პროცესის ფაზა: დიალოგის ჩატარება დაინტერესებული მხარეების მონაწილეობით						
12	დიალოგის მონაწილეთა მინაცემთა ბაზის მომზადება/განახლება;			კომიტეტი		
13	PPD-ის ზოგადი მიზნისა და კონკრეტული თემების განსაზღვრა			კომიტეტი	გარე დაინტერესებულ მხარეებთან კომუნიკაციით	
14	PPD-ის მომზადება შერჩევა ფართო საზოგადოებიდან და მიზნობრივი ჯგუფებიდან, ინდუსტრიული გამჭვირვალებით; საზოგადოებრივ აზრები ან ცვლილებებზე გაცლების მქონე პირების/ჯგუფების შერჩევა			კომიტეტი	გარე დაინტერესებულ მხარეებთან კომუნიკაციით	
15	PPD-ის „აფსალიტატორის“ განსაზღვრა			კომიტეტი	გარე დაინტერესებულ მხარეებთან კომუნიკაციით	
16	PPD-ის თემის ლიტერატურის განსაზღვრა			კომიტეტი	გარე დაინტერესებულ მხარეებთან კომუნიკაციით	
17	PPD-ის სტრუქტურაზე შეთანხმება, ვაშტო-თემატიკური სამუშაო გვუფების ფირმირება (საჭიროების შემთხვევაში), თითოეული ჯგუფის მონაწილეობის განვითარებისა და მომზადების შემთხვევაში), მომზადების მიზნის გამიარებით)			კომიტეტი	გარე დაინტერესებულ მხარეებთან კოორდინაციით და შეთანხმებით	
18	დიალოგის წილმდებარების ზოგადი შემთხვევაში და პროცედურების განვითარების მიზნებისა და კონსენსუაციის შემთხვევაში და უკუკავირის შემთხვევაში			კომიტეტი	გარე დაინტერესებულ მხარეებთან კოორდინაციით და შეთანხმებით	
19	შეხვედრების დონის წესრიგისა და ოქმების მომზადება, მონაწილეებისთვის გამიარება, განსახორციელებელ აქტივობებების დორულ რეაგირება და მათი შესრულების კოორდინაცია			კომიტეტი	საკოორდინაციო სამდივნო	
20	პოლიტიკის დოკუმენტის, რეკომენდაციებისა და რეფორმის წინადადებების მომზადება, მტკაცებულებებზე დაყრდნობით, ეკონომიკური ან სექტორული საკუთრებით			დანართებული მხარეები	გამოტენაზე კომუნიკაციით	
21	სამოქალაქო სექტორისა და ფართო საზოგადოების ჩართულობა (კომუნიკაციის და/ან ადვოკატიურების გეგმების განხორციელება)			კომიტეტი	პარასკესის ხელმძღვანელობასთან კოორდინაციით	
აღსრულების ფაზა: დიალოგის შედეგების განხორციელება და შეფასება						
22	რეფორმის მკაფიო ხედის ჩატარების დოკუმენტის, რეკომენდაციების, გამჭვირვების, საკონკრეტული პაკეტის შემუშავება, სხვა თანმდებობა - პროექტების განსაზღვრა			კომიტეტი	გარე დაინტერესებულ მხარეებთან კოორდინაციით და შეთანხმებით	
23	სამოქადაგების ინტერესის განვითარება (საგანმანათლებლო პროგრამები, ცნობიერების ამაღლება და სხვ.) PPD-ის შედეგების მანიფიციულის მიზნით			კომიტეტი	პარასკესის ხელმძღვანელობასთან კოორდინაციით	
24	PPD-ის ეფექტუალიზაციის შეფასება (მოსამზადებელი ფაზის შემუშავებული მონიტორინგისა და შეფასების სისტემის გამოყენებით)			კომიტეტი	გარე დაინტერესებულ მხარეებთან კოორდინაციით	
25	PPD-ის ანგარიშის მომზადება შედეგების, მაღლებული გამოცდილებისა და რეკომენდაციების დეტალური აღწერით (შიდა მოხარეებისთვის)			კომიტეტი		
26	გამჭვირვალებისა და ანგარიშისა და წახალისება ყველა მოაწილე შემარტინი (გარე მონიტორინგის ანგარიშები)			გარე დაინტერესებულ მხარეები		
27	კომუნიკაციის და/ან ადვოკატიურების სამოქმედო გეგმის მონიტორინგი და შეფასება, ანგარიშება			კომიტეტი	პარასკესის ხელმძღვანელობასთან კოორდინაციით	

02

დანართი

პოლუნიკაციის სამოქადალო
გეგმა - ნიეუბი

პოლიტიკური სამოქადო გეგმა

სტრატეგიული მიზანი:
სტრატეგიული ამოცანა 1:

აქტივობა	მიზნობრივი აუდიტორია	კომუნიკაციის არხი

შეფასების ინდიკატორი 1:
შეფასების ინდიკატორი 2:

სტრატეგიული მიზანი:
სტრატეგიული ამოცანა 1:

აქტივობა	მიზნობრივი აუდიტორია	კომუნიკაციის არხი

შეფასების ინდიკატორი 1:
შეფასების ინდიკატორი 2:

სტრატეგიული მიზანი:
სტრატეგიული ამოცანა 1:

აქტივობა	მიზნობრივი აუდიტორია	კომუნიკაციის არხი

შეფასების ინდიკატორი 1:
შეფასების ინდიკატორი 2:

პრიორიტეტის სქემა
პრიორიტეტი 1 (P1): მაღალი გავლენა, მარტივია განსახორციელებლად (შესაძლებელია, შესრულდეს ახლა)
პრიორიტეტი 2 (P2): მაღალი გავლენა, შედარებით რთულია განსახორციელებლად (საჭიროებს დაგეგმვას)

პრიორიტეტი 3 (P3): დაბალი გავლენა, მარტივია განსახორციელებლად (შესაძლებელია გადავადება, მაგრამ საჭიროა შესრულება)
პრიორიტეტი 4 (P4): დაბალი გავლენა, შედარებით რთულია განსახორციელებლად (შესაძლებელია გადავადება)

